Punkt i protokollet PR 121/2017 rd

Plenum

Tisdag 21.11.2017 kl. 14.00—18.00

4. Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2018 (RP 106/2017 rd)

Regeringens proposition RP 176/2017 rd

Remissdebatt

Talman Maria Lohela: Ärende 4 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet.

Debatt

14.35 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tänään saimme jälleen kerran hyviä uutisia Suomen talouden ja työllisyyden kehityksestä. Viimeisten lukujen mukaan työllisyysaste on noussut 69,7:ään. Vielä toinen iloinen uutinen on se, että pitkäaikaistyöttömyys on laskenut ensimmäisen kerran pitkiin, pitkiin aikoihin alle 100 000:n ollen nyt 95 000. Vielä kolmas nosto täältä työllisyysluvuista on se, että piilotyöttömyys vähenee nyt tällä hetkellä nopeaa vauhtia. Se kertoo siitä, että työvoimalle on kysyntää, työmarkkinoilla on avoimia työpaikkoja ja nekin, jotka ovat syystä tai toisesta olleet työvoiman ulkopuolella tai eivät aktiivisia työnhakijoita, ovat hakeutuneet takaisin työvoiman piiriin. Kaikki nämä kertovat hyviä asioita siitä, että Suomen taloustilanne edelleen jatkaa paranemistaan.

Toinen hyvä uutinen parin päivän takaa on se, että uusimmatkin talousennusteet valtiovarainministeriön ulkopuolelta ovat ennustaneet tämän vuoden kasvuksi jo yli 3 prosentin kasvua ja tulevalle vuodelle 18 reilusti yli 2 prosentin kasvua, jopa 3 prosenttiin meneviä kasvulukuja. VM tulee tekemään oman ennusteensa myöhemmin, mutta nämä ovat kuitenkin varmasti suuntaa antavia. Niissä minusta oleellista on se, että kasvu ei todellakaan näytä enää pyrähdykseltä vaan myöskin vuosien 18 ja 19 kasvu näinkin korkealla tasolla kertoo siitä, että kasvu on todella vakaalla ja kestävällä pohjalla, mikä antaa edelleen uskoa siihen, että talouspolitiikan linja on oikea ja se tuottaa tulosta. Meidän kannattaa olla ylpeitä siitä, että pitkäjänteisellä työllä ja määrätietoisilla toimilla tätä kasvua on pystytty vahvistamaan ja yhä useampi suomalainen saa mahdollisuuden päästä työelämään ja kantamaan huolta itsestään ja läheisistään. [Susanna Huovisen välihuuto]

Tästä huolimatta, että talous kasvaa ja työllisyys paranee, ennustamme, että tänä vuonna velkaa joudutaan ottamaan yli 4 miljardia euroa, ja ensi vuodenkin budjetti rakennetaan 3 miljardin velanotolle — tämä siis tilanteessa, jossa talous kasvaa näin voimakkaasti. Tässä yhteydessä jälleen kerran on syytä muistuttaa siitä, että meillä ei ole minkäänlaista jakovaraa, ei minkäänlaista jakovaraa, ei mahdollisuuksia lisätä pysyviä menoja — ei mahdollisuuksia lisätä pysyviä menoja, vaikka kuinka mieli tekisi — koska ei ole vielä sellaista kasvua, joka olisi kääntänyt julkisen talouden plussan puolelle. Tämä on syytä pitää tarkasti

mielessä. Pitää pitää kiinni tehdyistä säästöpäätöksistä, ja vaikka julkisuudessakin esitetään näkemyksiä siitä, että hallituksen talouskuri olisi lipsumassa, niin haluan sen täältä sanoa, että ei ole. Me pidämme kiinni siitä 4 miljardin säästöohjelmasta, jonka olemme tehneet, sen yksityiskohdista. Jos joku keinoista ei toimi tai toteudu, niin haemme korvaavaa tilalle.

Sama koskee myöskin tulopuolta eli veroja. Täällä on nostettu useissa keskusteluissa esimerkiksi kiinteistöveron alarajan korotuksen peruminen. Tämä oli mahdollista tehdä, koska kiinteistöverojen tuotot olivat kehittyneet niin positiivisesti, että meidän ei tarvinnut sitä tehdä. Ja on loogista hallituksen talous- ja veropoliittiselle linjalle, että yhtään ylimääräistä veronkorotusta me emme tee, koska olemme päässeet samaan tulokseen muutenkin.

Arvoisat edustajat, täydentävään esitykseen: Se lisää valtion velanottoa 62 miljoonalla eurolla mutta pysyy tiukasti menokehyksen puitteissa. Edelleen hallitus tekee tämän esityksensä niin, että eduskunnalle jää niin sanottua jakamatonta varausta käytettäväksi 40 miljoonaa euroa tärkeisiin budjetin täydentäviin esityksiinsä.

Ehkä suurimmista yksittäisistä menokohteista voisin käydä läpi muutamia: 5,4 miljoonaa euroa kriisinhallinnan menoihin eli UNIFIL-operaation jatkoon ja laajentamiseen Libanonissa — on tärkeää, että me pidämme Suomen osallistumista ja sen määrää kansainvälisessä rauhanturvatoiminnassa yllä. Sisäiseen turvallisuuteen ja sen vahvistamiseen kertaluontoisena 5 miljoonaa euroa, joka kohdistetaan terrorismin torjuntaan tarvittaviin investointeihin, siviilitiedustelun vahvistamiseen ja turvapaikkapalautusten nopeuttamiseen. Rajavartiolaitokselle esitetään oikeutta käynnistää kilpailutus ja tehdä sopimus seitsemän meriveneen hankinnasta. Tähän hankintaan osallistuu Euroopan unioni omalla rahoituspäätöksellään.

Suuri muutos alkuperäiseen budjettiesitykseen on 118 miljoonan euron lisäys kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin. Tämä suuri muutos syntyy siitä, että kun on tehty tarkastuslaskennat kuntien valtionosuuksista, niin tämä raha kuuluu kunnille, ja hallitus haluaa sen tehdä, koska olemme päättäneet jo hallitusohjelmassa linjaksi sen, että valtio ei omilla toimillaan heikennä kuntien taloudellista asemaa. Tämä olisi ollut hankalampi tilanne, mutta koska EU-jäsenmaksut laskevat arviomme mukaan nettomääräisesti noin 103 miljoonaa euroa, se antoi liikkumavaraa tämän ratkaisun tekemiseen. Eli hieman yksinkertaistettuna voisi sanoa, että kuntien peruspalveluita turvataan alennetuilla ja laskevilla EU-jäsenmaksutuloilla.

Täällä on paljon muita, pienempiä merkittäviä asioita, osin teknisiä. Vielä viimeisenä nostaisin esille infrahankkeet: 2 miljoonaa euroa tasoristeysten korjaamiseen starttina ja nopeutuksena tärkeälle työlle. Mutta sitten ehkä iso yksittäinen asia, 6 miljoonan panostus Kirri—Tikkakoski-moottoritien rakentamiseen lähtölaukauksena ensi vuodelle. Tämä tehdään siksi, että kun me katsomme meidän liikennehankkeitamme, niin tämä Kirri—Tikkakoski-tie on tärkeysjärjestyksessä ensimmäinen. Se tuli todettua jo liikennepoliittisessa selonteossa, joka tehtiin viime kaudella, ja sen edeltä hankkeet on käytännössä toteutettu. Kirri—Tikkakoskea puoltavat myöskin iso biolaitosinvestointi Äänekoskelle ja paljon kasvavat liikennemäärät.

Haluan huomauttaa kuitenkin sen, kun tämä kaiken kaikkiaan on noin 150 miljoonan hanke ja tulee jakautumaan useille vuosille, että jatkovuosien 19, 20, 21 osalta tehdään rahoituspäätökset tarkemmin ensin kehysriihessä noudattaen tarkasti kehystä ja kehyssääntöä niin, että me emme myöskään tämän ylimääräisen infrahankkeen myötä ylitä meidän kehystämme ja sitä myötä lipsu millään tavalla tiukasta taloudenpidosta.

Punkt i protokollet PR 121/2017 rd

Arvoisa puhemies! Positiivisella mielellä esittelen tämän täydentävän esityksen eduskunnalle. Työllisyys paranee, talous kasvaa. Hallituksen hyvä talous- ja työllisyyspolitiikka tuottaa tulosta. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Maria Lohela: Tähän päätän antaa ensin ministereille puheenvuorot ennen debattia. Ministeri Vehviläinen aloittaa, enintään 5 minuuttia.

14.43 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Palaan tuohon, mitä jo valtiovarainministeri Orpo otti esille, eli tämä 118 miljoonaa euroa lisää kuntien valtionosuuksiin. Kerron vähän taustaa tarkemmin, mistä tässä on kysymys:

Tästä 118 miljoonasta eurosta 109 miljoonaa euroa johtuu valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen korjauksesta. Taustaksi todettakoon, että nykyään valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain, eikä enää joka neljäs vuosi kuten aiemmin. Ensi vuotta koskeva kustannustarkistus perustuu siis kolmen vuoden takaisiin eli vuonna 2015 kunnille maksettuihin valtionosuuksiin.

Viime vuosina tarkistus on yleensä tuonut kunnille hieman lisää valtionosuutta. Nyt kuitenkin elokuussa budjettiriihen alla ainakin minua ja käsittääkseni myös virkamiehiä hämmästytti, että kustannustenjaon tarkistus olisi pienentämässä kuntien valtionosuuksia ensi vuonna lähes 180 miljoonalla eurolla. Summa tuntui meistä kaikista suurelta. Muutama viikko sitten tuli ilmi, että alkuperäisestä tarkistuslaskelmasta puuttui merkittävästi huomioon otettavia kustannuksia. Taustalla on kuntien taloustilastoinnissa ilmi tullut virhe. Konkreettiseksi syyksi ilmeni, että vuoden 2015 käyttötaloustiedon keruussa HUS oli jättänyt kirjaamatta kustannuksia 430 miljoonan euron edestä, ja näin Tilastokeskukselle ei tullut oikeita tietoja eikä tieto ongelmasta välittynyt valtiovarainministeriöön. Virhe paljastui vasta Kuntaliiton alettua vertailla eri vuosien kustannuksia. Mittaluokaltaan näin suuria virheitä ei saa tapahtua jatkossa. Jokainen varmasti on tästä samaa mieltä.

Valtiovarainministeriö ja Tilastokeskus käyvät nyt virheen syntymisen tarkasti läpi ja varmistavat, että vastaavaa ei pääse tapahtumaan uudelleen. Tilanteen odotetaan huomattavasti parantuvan taloustietojen raportoinnin automatisoituessa ja otettaessa käyttöön kuntatieto- ja maakuntatieto-ohjelmat. Kuntatieto-ohjelma tullaan ottamaan käyttöön vuodesta 2019 alkaen.

Mutta ei siis niin huonoa, ettei jotain hyvääkin: edellä kerrotun myötä kuntien valtionosuudet kasvavat, siis ensi vuonna keskimäärin noin 20 eurolla asukasta kohden, ja lisäys painottuu erityisesti ikääntyneemmille ja sairastavammille kunnille.

Kuntien ensi vuoden valtionosuuksista voi kuitenkin todeta muutaman seikan: Vajaalla sadalla kunnalla valtionosuuksien arvioidaan kasvavan tästä vuodesta, ja noin 200 kunnalla valtionosuudet vähenevät. 64 kunnalla vähenemä on yli 100 euroa asukasta kohden. Valtionosuuksia vähentää useimmiten asukasmäärän pienentyminen, koska se vähentää suoraan laskennallisia kustannuksia ja niiden perusteella maksettavia valtionosuuksia. Useilla kunnilla vähenee myös niiden saama verotulotasaus, mikä puolestaan perustuu muuta maata myönteisempään verotulokehitykseen vuonna 2016. Myös vuoden 2015 valtionosuusuudistuksen siirtymätasauksen vähenemä vaikuttaa joissain kunnissa paljonkin tulevan vuoden valtionosuuksien määrään.

Arvoisat edustajat! Kokonaisuutena kuntatalouden kehitys on ollut viime aikoina myönteistä: Ehkä viimeisimpänä tietona viime viikolta Kuntaliiton tilastointi siitä, että kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti on alenemassa ensimmäistä kertaa 20 vuoteen.

Tämä on hieno asia. Mutta samalla rehellisyyden nimessä on hyvä ymmärtää ja tiedostaa se, että kuntien taloudellinen kehitys on eriytymässä ja meillä on joukko kuntia, joiden taloudellinen liikkumavara on pieni ja joissa huoli kunnan rahoituspohjan kestävyydestä on aidosti aiheellinen.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Berner, enintään 5 minuuttia.

14.47 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner:** Arvoisa puhemies! Haluan kiittää tästä mahdollisuudesta käyttää puheenvuoro tässä yhteydessä. Ja haluan myöskin kiittää valtiovarainministeriötä ja -ministeriä siitä, että olemme saaneet lisäystä tasoristeysten korjaamiseksi 2 miljoonaa euroa ensi vuodelle. Aiemmin varattujen 2,7 miljoonan euron lisäksi meillä on siis yhteensä 4,7 miljoonaa euroa käytettävissä. Liikenne- ja viestintäministeriö on tehnyt suunnitelman siitä, miten tasoristeysten osalta tulisi toimia. Meillä on rataverkolla 2 800 tasoristeystä, joista noin 5 prosenttia elikkä noin 140 kappaletta kuuluu olosuhteiltaan heikoimpaan luokkaan.

Nyt käynnistetään ja toteutetaan, ensi vuodesta alkaen, tasoristeysten sulkeminen ja mahdollisesti tarvittavien korvaavien tiejärjestelyjen sekä varoituslaitosten toteutus aloittaen turvallisuuskriittisimmistä, luokan 7 tasoristeyksistä. Tavoitteena on päästä seuraavan viiden vuoden aikana toteuttamaan mahdollisimman laajasti nämä kaikista kriittisimmät näkökulmat ja huolehtia näiden poistamisesta. Liikennevirasto suunnittelee, valmistelee ja toteuttaa valtion rataverkoilla kevyisiin varoituslaitteisiin perustuvan järjestelmän uudelle rataosalle Lahti—Heinola-välillä, ja tämä toteutetaan vuonna 2018. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi määrittelee kriteerit tasoristeyksille, joissa stop-merkin käytöllä voidaan tehokkaammin vähentää onnettomuusastetta — inventointi ja toteutus tehdään vuonna 2018. Liikennevirasto selvittää satelliittinavigointiin perustuvan junien paikannuksen hyödyntämistä reaaliaikaisissa junissa varoittamassa tasoristeyksissä LVM:n satelliittinavigointijärjestelmän ohjelman osana. Ja tämän lisäksi selvitetään myöskin paikkatiedon saatavuutta ja hyödyntämismahdollisuuksia liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Kaiken kaikkiaan myöskin kiinnitetään huomiota verkon kokonaisturvallisuustasoon ja otetaan myöskin huomioon Onnettomuustutkintakeskuksen suositukset suunnitellessamme, rakentaessamme ja ylläpitäessämme rataverkkoa tulevaisuudessa.

Tämä kaiken kaikkiaan on tärkeä kokonaisuus, ja nyt tehdyt toimenpiteet ovat vasta alkua. Ja toivon myöskin, että tämä ohjelma saadaan sitten vietyä loppuun seuraavan viiden vuoden aikana. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Ja nyt on mahdollista käydä debattia tästä aiheesta. Pyydän siihen osallistuvia ilmoittautumaan.

14.50 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On mukava saada mukaviakin papereita välillä saliin ja mukavia tilastoja. Tänäänhän esimerkiksi OP-ryhmä on nostanut omia kasvuennusteitaan, nyt jo yli 3 prosentin, ja he ennustavat myös, että ensi vuonna kasvu jatkuisi näin vahvana. Muutos taloudessa on ollut tämän hallituksen aikana merkittävä, ja on ollut myös mukava huomata, että salin vasemmaltakaan laidalta ei enää ole vaadittu täyskäännöstä, sillä tämä talouspolitiikka näyttää toimivan. Nyt näissä tuoreissa tilastoissa nuorisotyöttömyys, pitkäaikaistyöttömyys, työttömyys yleensä, on vähentynyt, ja silloin kasvusta ovat päässeet nauttimaan nämä ihmiset itse asiassa eni-

ten. Ja niin kuin täällä salissa on usein sanottu, että kasvun pitää kuulua kaikille, niin on hienoa, että tällä tavalla se nyt näkyy monen pitkään työttömänä olleen arjessa.

14.51 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että talous kasvaa ja työllisyystilanne paranee, työttömyys vähenee, mutta kyllä tästä talousarvion täydennyksestä jäi puuttumaan sydäntä. Se sydän puuttuu opiskelijoiden kohdalta, se puuttuu eläkeläisten kohdalta, he eivät pysty työllisyyden parantamisen kautta omaa tilannettaan parantamaan, eikä täällä löydy mitään näitten ihmisten tilanteen parantamiselle. Talouskasvu ei siis näytä kuuluvan eläkeläisille tai lapsiperheille ja opiskelijoille.

Ihmettelette ja puhutte siitä, että velkaantuminen lisääntyy, vaikka talous kasvaa näin vahvasti. Ei sitä tarvitse ihmetellä, kun katsoo teidän, hallituksen, talouspolitiikkanne linjaa. Se on, että leikataan menoja sieltä, missä ihmisillä on heikoin tilanne, ja annetaan veronkevennyksiä tämän valtakunnan varakkaimmille ja isompituloisille ihmisille. Se johtaa siihen, että rakenteellinen alijäämä kasvaa. Se johtaa siihen, että velkaantuminen pysyy korkealla tasolla.

Arvoisa puhemies! Kysyn vielä valtiovarainministeriltä: oletteko kiinnittänyt huomiota näihin digitalisaatiohankkeisiin, siihen, että valtiolla on miljardin euron hankkeet vuosittain — sen selvititte valtiovarainministerinä — eli 700 miljoonan euron [Puhemies koputtaa] kustannukset ja nyt täällä on monta, monta, monituista yksittäistä juttua lisää digitalisaatioon?

14.53 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Heinonen oli ehkä vähän vaatimatonkin: tänä vuonna ilmeisesti talouskasvu nousee jopa 4 prosenttiin ja ensi vuonna sitten ehkä siihen 3—4 prosenttiin ainakin.

Tässä täydennysesityksessä on hyviä kohtia. On erittäin tärkeää, että näitten tasoristeyksien parantamiseen tulee lisärahaa. On erittäin tärkeää, että Raaseporin onnettomuuden kaltaiset tapahtumat vältetään jatkossa. Varoitusvaloja ja -puomeja on saatava lisää, ja niitten rakentamista on toteutettava määrätietoisesti. Erittäin tärkeä on myös tämä Kirri—Tikkakoski-tieosuus. On monia tärkeitä syitä tehdä se, muun muassa Metsä Groupin biotuotetehtaan tuotteitten kuljetuksen varmistaminen ja myös raaka-aineen kuljetuksen varmistaminen.

Monelle pienelle kunnalle, minun kotikunnallenikin, on tärkeää, että tulee tuo pienoinen lisäys ensi vuoden valtionosuuteen, [Puhemies koputtaa] joka tosin johtuu valtion ja kuntien välisistä kustannuksista ja on tarkistuslaskelman virheen korjaamista.

14.54 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toden totta, kasvun tulisi nyt kuulua kaikille. Olin, puhemies, hieman toiveikas, kun huomasin, että tässä täydentävässä lisätalousarviossa hallitus olisi tullut tässä suhteessa järkiinsä ja ajatellut, että näin todella on, se on reilua ja oikeudenmukaista, ja katselin, että siellä sitten tässä kuntien ja valtion välisessä kustannusten jaossa kuntien rahoitus lisääntyy. Pettymys oli se, kun siinä ei ollutkaan kysymys — arvaatte ministeri Orpo, mitä tarkoitan — siitä, että palauttaisitte nämä ansaitut lomarahat ahkerille hoitajille, siivoojille, opettajille ja kuntien työntekijöille ensi vuonna. Siinä olisi ollut hyvä paikka, ja mielestäni, puhemies, voisin oikeastaan tässä yhteydessä jälleen kerran toistaa sen vetoomuksen, minkä olemme, ministeri Orpo, teille tehneet: Voisitteko harkita sitä, että reiluuden ja sen nimissä, että kasvu kuuluu kaikille, voisitte tulevan vuoden talousarvion osalta peruuttaa nämä lomarahojen

leikkaukset? Ne te leikkasitte, konkreettisesti. Voisiko esimerkiksi tässä yhteydessä, [Puhemies koputtaa] täydentävässä lisätalousarviossa, olla sen paikka?

14.55 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisat sosiaalidemokraatit, kyllä kasvu kuuluu kaikille. Kannattaa mennä sinne työpaikoille, siellähän tämä työllisyysasteen kasvu näkyy, eli ihmiset, duunarit, keskustelevat siellä keskenään ja ovat monet kuulleet siitä, että työpaikkoja syntyy: kasvu kuuluu kaikille.

Mitä tulee turvallisuuteen, on erittäin hienoa, että tässä tilanteessa hallitus satsaa miljoonittain rahaa nimenomaan sisäiseen turvallisuuteen, poliisille, suojelupoliisille ja Rajavartiolaitokselle erityisesti terrorismin torjuntaan. Uskon, että tämä saa kansalta täyden tuen. Lisäksi joudutaan käyttämään 3,8 miljoonaa euroa vähemmän valtion korvauksiin kotouttamisessa, koska nämä turvapaikkamäärät ovat pienempiä kuin mitä olisi odotettu, ja tietysti hienoa on se, niin kuin yhteisesti eduskunnassa olemme kaikki nähneet, että rintamaveteraanien kuntoutukseen laitetaan lisää rahaa.

Kysyisin arvoisalta ministeriltä, kun nyt tiedämme, että EU:n sijaan voimme antaa suomalaisille kunnille reippaasti yli 100 miljoonaa euroa: mihin suuntaan tässä suhteessa mennään seuraavina vuosina EU:n jäsenmaksun suuruuden osalta?

14.56 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Todellakin, meidän taloutemme kasvunäkymät ovat tällä hetkellä hyvät, ja itse asiassa luulen, että tämä ensi vuoden budjetti ja täydentävä esitys on tehty hiukan liian maltillisille kasvulukemille, eli siis luulen todellakin, että Osuuspankinkin ennuste on lähempänä oikeaa kuin tämä VM:n 2,1, mille tämä pohjautuu.

Mutta sitten on taas toisaalta kolikon kääntöpuoli: tämäkin täydentävä esitys lisää valtion velanottoa 67 miljoonaa, [Timo Harakka: Siis lisää?] ja itse asiassa valtion taseasema on heikentynyt huomattavasti tänäkin vuonna. Eli siis lisääntyvä velanotto heikentää valtion taseasemaa. Nyt pitäisi alkaa pikkuhiljaa vahvistamaan valtion tasetta.

No, on täällä hyviä asioita, niin kuin tämä Hailuodon silta, 116 miljoonan hanke, 20 vuoden sopimuskausi, ja sitten tuonne Nivalaan, nikkelikaivoksen siistimistöihin, laitetaan 1,3 miljoonaa ensi vuonna lisää, tänä vuonna laitettiin jo 5 miljoonaa. [Puhemies koputtaa] Tämä alue pitää saada kuntoon.

14.57 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy edustaja Elolle todeta, että kyllä siellä työpaikoillakin duunarit ihmettelevät, että kuuluuko kasvu kaikille. Eli siellä edelleen puhututtaa tämä tehty kilpailukykysopimus aika paljon, ja sielläkin ihmetellään edelleen sitä, että hallituksella ei ole halukkuutta oikaista tätä epäoikeudenmukaista päätöstä, mitä tulee julkisen sektorin työntekijöiden lomarahojen leikkauksiin.

Kun tässä on keskusteltu hallituksen talouspolitiikan isosta linjasta, niin kiinnitin huomiota siihen, että valtiovarainministeri Orpo taas kerran sanoi, että jakovaraa ei ole. Tämähän antaa syvästi harhaanjohtavan kuvan siitä politiikasta, mitä tämä hallitus on harjoittanut. Jakovaraa on kyllä ollut 1,5 miljardin ansiotuloveron kevennyksiin, jotka ovat suosineet suurituloisia suomalaisia kaikista eniten, ja yhtä lailla on ollut jakovaraa kilpailukykysopimuksen kustannusten kattamiseen, jonka julkistaloutta heikentävä vaikutus on lähes miljardin verran. Ainoita, joille tätä jakovaraa ei ole riittänyt, ovat suomalaiset pienituloiset.

14.58 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin kiitollinen siitä, että Kirri—Tikkakoski sai viimeinkin sille kuuluvan rahoituksen. Sanon "sille kuuluvan", koska liikennemäärät ovat lähellä 20 000:ta ajoneuvoa vuorokaudessa ja Metsä Groupin investoinnin myötä tuo liikenne vielä kasvaa. Siellä olivat turvallisuusnäkökohdat jo erittäin järkyttäviä ja liikenteen sujuvuutta haittaava ohitusmahdollisuuksien puute oli ilmeinen. Vilpittömän kiitoksen tästä päätöksestä sekä pääministerille että liikenne- ja viestintäministerille ja valtiovarainministerille haluan antaa, mutta sen lisäksi pienemmän näkökohdan: Kunnille jaettiin tässä talousarviossa vielä lisää rahaa, mutta ihan kaikkia kuntia se ei auttanut. Omalla kohdallamme on [Puhemies koputtaa] 370 euron vähennys per asukas, yli 8 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Pyytäisin siihen huojennusta.

15.00 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun kuuntelee tätä keskustelua, niin tuntuu siltä, että hyvin moni täällä salissa unohtaa sen, että edelleen ensi vuonna otetaan miljarditolkulla velkaa tämän maan menojen kattamiseen. [Välihuutoja vasemmalta] Se tarkoittaa sitä, että sitä jakovaraa ei todellakaan ole. Hallitus tekee täysin oikeita toimia siinä, että se purkaa sääntelyä, yritystoiminnan edellytyksiä kasvattaa, parantaa palkansaajien työssä käymistä ja niin edelleen, jotta me saamme tämän kakun kasvamaan, jotta meille sitten kertyy enemmän verotuloja, jotta me voimme maksaa niille, jotka tienaavat vähemmän tai tarvitsevat sitä apuamme.

Maailmantalous on kasvanut jo pitkään, Suomen talous on päässyt nyt vihdoin tähän imuun mukaan. Mutta meidän rakenteemme ovat edelleen liian raskaita, meillä on edelleen liian raskasta sääntelyä, jota pitää purkaa, ja se on tehtävä ennen kuin maailmantalouden suhdanne kääntyy jälleen laskuun. Silloin me romahdamme tosi pahasti, jos emme saa tätä hommaa kuntoon sitä ennen.

15.01 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! On hienoa, että Suomen talous on lähtenyt kasvuun. Siitä saamme kaikki olla iloisia. Kuitenkin myös minä ihmettelen tässä, kun valtiovarainministeri sanoo, että ei ole minkäänlaista jakovaraa ja hallitus itse nyt tässä täydentävässä esittää, että otetaan lisää lainaa 67 miljoonaa euroa. Missä on johdonmukaisuus, haluaisin tietää, kun sanotte, että ei ole jakovaraa ja otetaan lisää rahaa. Se ei ole oikein johdonmukaista politiikkaa, arvoisa hallitus.

Mutta sitten kun tätä selailee, huomaa, että tässä on kyllä aivan turhiakin menoeriä. Esimerkki siitä on tämä kielikokeilu, johonka osoitetaan nyt 2,3 miljoonaa euroa. Se ei tule tuomaan meille yhtään uutta työpaikkaa, päinvastoin siinä uhkaa eriarvoistuminen. Haluaisin kysyä hallitukselta: Ettekö löydä mitään parempaa kohdetta tälle rahalle? Niitä kyllä löytyisi, esimerkiksi lastensuojelu olisi sellainen.

15.02 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin huomiota siihen, että vaikka meillä kasvu on nyt varsin ravakkaa historiaamme nähden, niin olisin kuitenkin vähän huolissani pidemmän aikavälin kasvun edellytyksistä ja sen varmistamisesta Suomessa. Se ei ole itsestään selvää, samoin kuin meidän hyvä viennin veto.

Mutta myös haluaisin kiinnittää huomiota tähän varsinaiseen täydentävään talousarvioon: Pitkän odotuksen jälkeen oli tosi hieno asia, että Kirri—Tikkakosken Nelostien korjausrakentamiseen liikeni nyt rahoitusta, se on tosi tärkeä hanke. Kaikki Keski-Suomen kansanedustajat ovat tehneet paljon sen eteen töitä, ja olemme yhdessä olleet siitä myöskin täällä paljon puhumassa. Se on liikkeellelähtöraha tärkeälle hankkeelle, ja se on oikeastaan

jatkumoa sille, mitä viime vaalikaudella tehtiin Nelostien korjaamiseksi Äänekosken pääs-sä ja radan sähköistämiseksi, jotta sellu tulee tänne Vuosaaren satamaan hyvällä tavalla. Nämä kaikki ovat tärkeitä elinkeinoelämälle mutta myöskin yhteiskunnalle ylimalkaan.

Lopuksi haluaisin kiinnittää huomion yhteen [Puhemies koputtaa] tähän lisätalousarvi-oon liittyvään asiaan: Mikä on tämä 2 miljoonaa euroa, joka on varattu kai henkilöliiken-teen kilpailuttamisen edellytysten rakentamiseen? Mihin tarkoitukseen se raha on tarkoi-tettu kesken sen valmistelun?

15.03 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyys pa-ranee, ja se on tietysti äärettömän tärkeä asia. Syitä ja ansioita siitä voi jakaa aika monel-lekin taholle, eikä hallituskaan ansioton ole. On tärkeää kuitenkin muistaa se, että meillä on miljoona ihmistä, jotka eivät ole työelämässä ja ovat varsin pienituloisia — enemmänkin tietysti on kaiken kaikkiaan — ja heille täytyy hoitaa siitä budjetin kautta se kohtuullinen, oikeudenmukainen osuus, ja siinä on meillä puutteita.

Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn näihin Kirri—Tikkakoski-moottoritien rakentami-sen valtuuksiin. Kiitän erittäin lämpimästi, että näin on tapahtunut. Se on todella tällä hetkellä Suomen vilkkaimmin liikennöity kaksikaistainen tie, vaarallinen, mäkinen, ja liiken-nemäärät jatkuvassa kasvussa muun muassa Äänekosken takia. Myös Puolustusvoimille ja Ilmavoimille se on tärkeä ja Jyväskylän kaupungille ja koko valtakunnalle, koska se on val-takunnan ylivoimainen pääväylä.

15.04 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yh-dyn kiitoksiin hallitukselle ja paikalla oleville ministereille Orpo ja Berner tästä Kirri—Tikkakoskesta. On hienoa, että tämä pullonkaula on nyt Nelostieltä saatu pois.

Mutta minua huolettaa yleisesti tämä TEN-T-verkon kohtalo. 2030 mennessä tämän pi-täisi olla moottoritie aina Ouluun tai Kemiin saakka, ja rahaa tähän ei ole. Että tätäkin Kes-ki-Suomen hanketta lähes 30 vuotta metsästettiin. Kuinka jatkossa sitten aiotaan tämä yh-tälö ratkaista? Olemmeko me katsoneet loppuun esimerkiksi tuon Euroopan CEF-rahoitu-sinstrumentin, että voisiko sieltä mahdollisesti tulla jatkossa rahaa? Koska tämä on kestä-mätön tie, että näitä odotetaan ja odotetaan, ja kuitenkin Euroopan unioni vaatii tätä TEN-T-verkkoa kuntoon 2030 mennessä.

15.05 **Mikko Alatalo kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin päära-dan kehittämiseen on tulossa rahaa Pasila—Riihimäki-välille, ja se on tärkeää meille myös siellä pohjoisemmassa asuville ihmisille. Totta kai tämä Raaseporin tasoristeysonnetto-muus kyllä herätti paljon myös kansalaisilta yhteydenottoja, ja on hyvä, että siihenkin on puututtu — vaikka kovin isoa rahaa ei ole, kuitenkin tasoristeyksien turvallisuutta voidaan parantaa.

Mitä tulee tähän Kirri—Tikkakoskeen, niin täytyy tietysti ymmärtää, että Äänekosken biojalostustehdashan on valtakunnallinen hanke ja varmasti tarvitaan tätä väylää. Olen sa-maa mieltä kyllä, että Nelostie on meidän pääteitä. Toisaalta sitten taas toisen tien varrelta, tuolta Kolmostieltä katsoen voisin sanoa, että kyllä sielläkin on isot liikennemäärät, toista-kymmentätuhatta autoa todellakin, ja se tarvitsisi myös rahaa. Se on ollut myös liikenne-selonteossa aikaisemmin. Mutta onneksi kuitenkin Tampereelle tulee nyt sitten rahaa ni-menomaan tuohon areenahankkeeseen, [Puhemies koputtaa] joka minusta on hyvin tärkeä asia.

15.06 **Ari Jalonen sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on monia hyviä kohtia, mutta nostan yhden asian esille. Edustaja Elo nosti tämän sisäisen turvallisuuden, ja noihin turvallisuusviranomaisiin lisäisin pelastusviranomaisen. Pelastusviranomaisena tiedän, kuinka pahaa jälkeä tulee, kun tasoristeyksessä auto ja juna kolaroivat. Näitä vaarallisia risteyksiä on poistettu ja niihin on kiinnitetty huomiota, mutta tämä 2 miljoonan lisäys siihen on erinomainen lisäys. Sillä saadaan vähän vauhtia siihen, koska joka ikinen kolari tasoristeyksessä on liikaa. Tätä rahoitustahan tarvitsisi lisätä, koska jos me otamme vartioimattoman tasoristeyksen pois, niin se vaatii kokoajatien radan sille puolelle saattamaan sen liikenteen turvallisempaan kohtaan ja siellä eritason. Lisää kaivataan tähän tärkeään [Puhemies koputtaa] hankkeeseen.

15.08 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): On hyvä, että hallitus on reagoinut näihin tasoristeysonnettomuuksiin ja niitten turvallisuuteen 2 miljoonaa euroa lisää, kiitos siitä. Tämän vuoden määrärahan kanssa se on 4,7 miljoonaa, niin kuin ministeri kertoi. Se tarkoittaa sitä, että tällä nopeudella tai tällä tasolla meidän tasoylikäytävämme poistuvat 68 vuodessa. 2085 poistuu viimeinen, eli kyllä siihen varmaan tarvitaan tiukempi ja parempi ote. Olen vuosikymmenet katsonut veturin keulalta näitä tasoristeyksiä ja nähnyt niitä läheltä piti -tilanteita ja sanoisin, että tämä stop-merkki ei sitä tilannetta muuta juurikaan vaan puolipuomilaitos, joka maksaa 100 000 euroa. Me saamme tällä 4,8 miljoonalla eurolla 47 puolipuomilaitosta, ja sillä on suuri merkitys. Sen ihmiset huomaavat, kun ne puomit laskevat ja valot vilkkuvat, mutta se stop-merkki on vain yksi liikennemerkki muitten joukossa, ja silloin se vaara jatkuu edelleen.

15.09 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri, joka nyt ilmeisesti lähti paikaltaan [Petteri Orpo nostaa kättään salissa] — aa, hän on täällä — sanoi, että hallituksella ei ole jakovaraa. Jostain ihmeen syystä jakovaraa löytyy muun muassa tehottomiin yritystukiin. Tämä on kokoomuslaista talouspolitiikkaa. Täydentävän budjettiesityksen mukaan bkt kasvaa mutta työttömien määrä vähenee hitaasti. Hallituksen kunnianhimoiset uudistushankkeet etenevät hitaasti, jos ollenkaan. Perhevapauudistus, tehottomien yritystukien karsinta ovat olleet hitaita prosesseja, kuten olemme tämän hallituksen kohdalla joutuneet tottumaan. Arvoisa valtiovarainministeri, milloin hallitus tulee tekemään aidosti kunnianhimoista työllisyyspolitiikkaa, jolla uudistetaan taloutta ja saadaan lisää työpaikkoja?

15.10 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on aikaisemmissa vaihtoehtobudjeteissaan silloin, kun talous ei ole kasvanut, pyrkinyt vauhdittamaan taloutta ja työllisyyttä elvyttävällä politiikalla ja jopa lainanottoa lisäämällä. Nyt kun talous kasvaa, meidän vaihtoehtobudjettimme on tasapainossa eikä ota velkaa sen enempää kuin hallituskaan. Nyt tulikin yllätyksenä, että tämä tilanne muuttuu. Hallitus ottaa ensi vuoden budjetissa enemmän velkaa kuin vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetti. Me olemme arvostelleet veroelvytystä tässä tilanteessa, kun talous kasvaa, ja jatkamme sen arvostelua edelleen. Tänne tuli toki tärkeitä kohteita ja tuo Kirri—Tikkakoski ihan keskeisenä. Toinen kohde, joka on iso liikennehanke, on kaikkiaan 117 miljoonan hanke elikkä Hailuodon tieyhteys. Se on tarkoitus tehdä PPP-hankkeena, jolloin aikana, jolloin valtio saa velkaa nollakorolla, me laitamme veronmaksajina siihen rahoituskustannuksiin ehkä kymmeniä miljoonia. Se ei ole perusteltua. Miksi tähän on päädytty [Puhemies koputtaa]

tällaisessa tilanteessa, kun ministeri Bernerin vetämä rahoitusvaihtoehtoja pohtiva työryhmä on koolla?

15.11 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä palata tähän esitykseen ja sen hyviin ratkaisuihin.

Oli mukava kuunnella ammattimies, edustaja Wallinin puhetta tasoristeyksistä, ja juuri tällaista, ehkä pitkän linjan ajattelua me tarvitsemme, yhteisen ohjelman siitä, että jokainen vartioimaton tasoristeys saadaan nyt kuntoon. Yksikin onnettomuus niissä on liikaa, ja viimeinen on liiankin tuoreessa muistissa.

Myös tässä täydentävässä on hyvä, että edelleen turvallisuuteen panostetaan, poliisin ja suojelupoliisin toimintaan, ja myös veteraanirahoja edelleen nostetaan tämän juhlapäätöksen mukaisesti.

Mutta loppuun vielä kiitos näistä liikennehankkeista. On hienoa, että Kirri—Tikkakoski- valtatie 4 on nyt etenemässä, mutta myös se, että päärata, joka on koko Suomen keskeisin väylä, nyt saa lisäraideparia ja liikennöinti etelästä pohjoiseen ja toisinpäin paranee. [Puhemies koputtaa] Kiitos tästä ministeri Bernerille ja Orpolle.

15.12 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos ministereille tämän lisätalousarvion esittelystä. Kaikki hankkeet ovat erittäin hyviä. Haluaisin kiinnittää muutamaan asiaan huomiota.

Etenkin kuntien valtionosuuksien lisämäärärahat tulevat todella tarpeeseen. Kaikki kunnat ovat tällä hetkellä tekemässä talousarvioitaan, ja uskon, että siellä ollaan tyytyväisiä tähän asiaan, että nyt siellä pienet virheet tulee korjattua, ja toivottavasti niitä jatkossa saadaan paremmin vietyä eteenpäin.

Toinen asia, mihin haluan kiinnittää huomiota, on liikennehankkeet. Kirri—Tikkakoski tulee varmasti tarpeeseen, se on koko valtakuntaa palveleva hanke. Mutta erityisesti nämä lisämäärärahat tasoristeyksien korjauksiin tulevat todella tarpeeseen. Monia tasoristeyksiä on myöskin kuntien keskuksissa, kaupunkien kaava-alueilla, ne tulee saada korjattua.

Mutta viimeiseksi haluan sanoa, että rintamaveteraanien palvelut turvataan. Se on tärkeä asia [Puhemies koputtaa] itsenäisessä, 100-vuotiaassa Suomessa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja tähän vaiheeseen debattia myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot: edustajille Meri, Harakka, Zyskowicz ja Kalli. Sen jälkeen otetaan ministerien vastauspuheenvuorot, ja sen jälkeen jatkamme debattia.

15.13 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä on nyt korjattu arviota turvapaikanhakijoista. Onko ministeriaitiossa huomioitu tänään, mitä Helsingin kaupunginhallitus on eilen esittänyt? Elikkä he laajentavat ja esittävät valtuustolle sosiaali- ja terveyspalvelujen laajentamista mittavasti laittomasti maassa oleville. Olen kysynyt tästä ministeri Saarikolta elokuussa, kun tätä käsiteltiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa, ja silloin todettiin vain, että kunnilla on itsehallinto. Mutta jään miettimään, minkälainen vetovoimatekijä tämä on ja miten me voimme olla varmoja, että tämä turvapaikkatilanne rauhoittuu, jos meillä alkaa olla tuhansia laittomia maassa oleskelijoita, joille annetaan kaikki ilmaiset palvelut. Me voimme siis lakkauttaa koko turvapaikkajärjestelmän, koska kaikkihan saavat sitten jäädä. Tässä ovat olleet mukana erityisesti vasemmisto ja vihreät. Kokoomus, perussuomalaiset ja yksi SDP:n jäsen ovat kaupunginhallituksessa

vastustaneet. Miten tähän on nyt varauduttu? Tämähän on uusi vetovoimatekijä. Kesä on tulossa.

15.15 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin äänekoskelaisena mielelläni myöskin yhdyn kiitoksiin Kirri—Tikkakoski-tiestä.

Mutta kuten, ministeri Orpo, sanoitte, kasvu ei ole jäämässä pyrähdykseksi. Hyvä niin, joten sitä suuremmalla syyllä on vaadittava vastuullista valtiontaloutta. Tässäkin lisäbudjetissa velkaantuminen lisääntyy, ei vähene. Se, että hyvä suhdanne johtaa lisääntyvään velkaan, kertoo huonosta talouspolitiikasta. Olette saanut aikaan sen, että julkinen talous heikkenee. Rakenteellinen alijäämä jää vuonna 19 sen 2 miljardia pahemmaksi, jonka olette omille kavereille veronalennuksena jakaneet — 2 miljardia pakkasella, kun se teidän alkuvaiheessanne oli kunnossa. Ministeri Orpo, kyllä teitä on nyt sanottava tuhlaajapojaksi. On uskomaton suoritus lisätä sekä eriarvoisuutta että kestävyysvajetta. On uskomaton suoritus, että kovan talouskasvun aikana on vaara, että EU-komissio ottaa teidät luokalle. Jakovaraa pysyviin menoihin ei ole, mutta lienette nyt varustautunut siihen, että tämä EU-jäsenmaksun väliaikainen [Puhemies koputtaa] supistuminen on vain hetkellistä ja bkt-kasvun ja brexitin myötä se kuitenkin jatkossa kasvaa.

15.16 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vasemmisto on kehunut tai moittinut hallituksen talouspolitiikkaa kokoomuslaiseksi, ja otamme nämä moitteet tai kehut mielellämme vastaan, sillä tämä ministeri Orpon johtama työn linja, hallituksen talouspolitiikka toimii ja tulokset puhuvat puolestaan. [Timo Heinonen: Kasvu kuuluu kaikille!]

Edustaja Rinne täällä oli pahoillaan siitä, että opiskelijoita, lapsiperheitä ja eläkeläisiä ei huomioida vaan puhutaan vain työllisyyden parantumisesta. Kyllä kai edustaja Rinnekin on samaa mieltä siitä, että kun talous kasvaa, työllisyys paranee ja työttömyys vähenee, niin se tuo suomalaiseen yhteiskuntaan sellaista yleistä hyvinvointia, joka hyödyttää niin opiskelijoita, lapsiperheitä kuin eläkeläisiäkin pitkän päälle. Kun demarit ja muu vasemmisto vaatii säästöjen perumista, niin kannattaa nyt muistaa, että tänäkin vuonna, jolloin kasvu on ehkä jopa yli 3 prosenttia, me velkaannumme useamman miljardin euron.

15.17 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta täällä salissa on kaksi koulukuntaa. Toiset ovat sitä mieltä, että nyt tätä vireätä kasvua, joka on käynnissä, pitäisi lähteä jakamaan, ja toiset ovat sitä mieltä, että mitenkä varmistaa pidemmän aikavälin kasvu niin, että seuraavinakin vuosina olisi edellytyksiä kasvulle. Ja kun tiedämme varsin hyvin, että teollisuuden kapasiteetti on tällä hetkellä jo varsin täydessä käytössä, tarvitaan tulevan kasvun varmistamiseksi investointeja, ja siksi meidän pitäisi luoda enemmän ennustettavuutta niihin yrityksiin ja niihin toimijoihin, jotka harkitsevat investointipäätöksiä. [Lauri Ihalainen: Tästä juuri puhuin äsken!] Sen tähden hallituksen politiikkaa on kiitettävä, että olemme kyenneet luomaan ennustettavuutta tulevaisuuteen. Kysynkin valtiovarainministeriltä: uskotteko te, että tällä täydennyksellä ja ensi vuoden budjetilla kyetään tätä ennustettavuutta lisäämään edelleen niin, että investointeja syntyy ja työllisyys kasvaa ja kasvun edellytykset ovat varmistettuja?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt otamme ministerien puheenvuoroja. Ensin ministeri Orpo, 5 minuuttia.

15.18 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo:** Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka, on hyvä, että olette huolissanne taloudenpidon puolesta, mutta kyllä minä luulen, että te olette todella huolissanne, jos te tutustutte SDP:n vaihtoehtobudjettiin. Teidän on pakko olla siis aivan järkyttynyt siitä, miten se veisi meidät jonnekin suuren epävarmuuden varaan: 1,8 miljardia pysyviä menoja, tulopuoli täysin epävarmuuden päällä. Teidän on pakko olla todella huolissanne.

Mielelläni jatkan kyllä keskustelua tästä hallituksen esityksestä, koska se on vastuullinen. Kun täällä kaikki oikeasti tietävät sen, että kun me teemme joka vuosi syksyllä varsinaisen budjettiesityksen, tehdään varaus sekä täydentävää budjettiesitystä varten että eduskunnan lisäyksiä varten, ja tämä 100 miljoonaa. Se on kerrottu tiedotteissa. En minä tiedä, onko vasemmistoliitto esimerkiksi jättänyt tämän eduskunnan varauksen omasta vaihtoehdostaan pois, en tiedä, mutta tämä on siis aivan normaali käytäntö. Myöskin edustaja Henriksson tietää sen pitkäaikaisena ministerinä aivan takuuvarmasti.

Minä toivoisin, ettei anneta väärää kuvaa. Velkaantuminen laskee merkittävällä tavalla, miljardikaupalla, ja se on tämän käänteen ansiota, että talous on lähtenyt näin kovaan kasvuun. Miljardikaupalla otamme velkaa vähemmän kuin me luulimme ja pelkäsimme vuosi sitten. Se on kiistaton totuus. Tällä 100 miljoonalla eurolla, joka liittyy varsinaisen budjetin ja täydentävän ja eduskunnan lisäysten väliseen eroon, kikkailu on minusta kohtuutonta.

Mutta mitä tulee sitten tähän työllisyyden paranemiseen: Edustaja Yanar ei ollut ilmeisesti huomannut sitä, että tänäänkin kerrottiin työllisyyden merkittävästä paranemisesta. Työllisyysaste on noussut 69,7:ään, nopeammin kuin vielä viimeksi ennustettiin. Jos me pystymme tukemaan tätä kasvua muun muassa järkevällä veropolitiikalla, mitä tehdään, joka kannustaa tekemään työtä ja yrittämään, ottamaan työtä vastaan, niin me voimme saavuttaa jopa sen 72 prosentin tavoitteen, jonka me olemme asettaneet. Tämä parantunut suhdanne johtaa siihen, että hallituksen tavoitteet ovat yksi kerrallaan toteutumassa. Vielä tässä on tehtävää, olen sanonut sen monta kertaa, samoin siinä, että velkaantuminen pysäytetään, mutta tämä on aivan oikeaa politiikkaa. Tämä on aivan oikeaa politiikkaa. Te ette halua nähdä sen tuloksia. Te haluatte vain kikkailla 100 miljoonalla ja sanoa, että velkaantuminen lisääntyy verrattuna edelliseen. Te ette halua myöntää, arvoisa oppositio, sitä, että työllisyys paranee: alle 100 000 pitkäaikaistyötöntä ensimmäisen kerran. Piilotyöttömyys vähenee merkittävällä tavalla. [Timo Heinonen: Iloitkaa siitä!] Nuorisotyöttömyys vähenee merkittävällä tavalla, kuten edustaja Heinonenkin täällä kävi näitä asioita läpi. [Eduskunnasta: Rakenteellinen alijäämä!]

Mutta mitä tulee rakenteelliseen alijäämään: Myönnän sen, että työn verotuksen kiristymisen estämisellä ja puolen miljardin panoksella pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventämiseen on merkityksensä rakenteelliselle alijäämälle keskipitkällä aikavälillä. Mutta nyt jo nähdään se, että työn linja tuottaa tulosta ja työllisyys paranee. Ja se on paljon arvokkaampi, sillä vain korkealla työllisyysasteella me pystymme kokonaan pysäyttämään velkaantumisen ja saamaan taloutemme kestävälle pohjalle. Minusta tämä on perusteltua.

Ja mitä tulee edelleen rakenteelliseen alijäämään, sen keskeinen syy on se, että meidän työllisyysaste on liian alhainen, ja toisaalta se, että meidän väestö ikääntyy. Se ikääntymisen haaste on meidän jokaisen edessä. Se on tämän hallituskauden aikana realisoitunut, ja se tulee olemaan 0,3 prosenttia bkt:stä, suhteessa bruttokansantuotteeseen, joka vuosi, se lisähaaste, mitä meillä rakenteellisen alijäämän osalta on. Siksi me tarvitsemme niitä ra-

kenteellisia toimia edelleen. Siksi me tarvitsemme työmarkkinoille lisää joustoja. Siksi me tarvitsemme uudistuksia koulutusjärjestelmään, niin kuin me teemme. Siksi me tarvitsemme sitä, että veroastetta edelleen pyritään laskemaan. Nyt se on laskemassa näillä päätöksillä sieltä maailmanennätysluokasta 44 prosentista 42 prosenttiin, siis laskee useamman prosenttiyksikön. Näillä päätöksillä on merkitystä sille, että talous kasvaa ja saadaan se kasvu kuulumaan kaikille, koska vain korkealla työllisyysasteella, vain terveellä julkisella taloudella me pystymme huolehtimaan heikommassa asemassa olevista. Ei ole mitään muuta tietä.

Vasemmistoliiton puheenjohtaja on ollut kyllä kieltämättä hyvin määrätietoinen ja konkreettinen siinä, että vastustaa kilpailukykysopimusta, vastustaa ansiotuloverotuksen keventämistä. Se on selvä linja. Olen täysin eri mieltä. Ja onneksi hallituksen linjan puolesta puhuvat tulokset. En haluaisi kokeilla sitä toista tietä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja vielä ministeri Berner, 3 minuuttia.

15.23 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner:** Arvoisa puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluaisin vastata edustaja Ihalaisen esittämään kysymykseen siitä, kun tämän talousarvion täydennyksen yhteydessä on perustettu uusi momentti, jolle on siirretty 2 miljoonaa euroa. Kysymyksessä on siirtyvä saldo, josta otetaan 2 miljoonaa euroa, jolla mahdollistetaan uuden momentin perustaminen. Tämä momentti ja määräraha tulevat siihen tarpeeseen, että voidaan tehdä omistus- ja yhtiöjärjestelyjä. Määrärahan voi käyttää liikenneviraston liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämisestä ja rautateiden henkilöliikenteen kilpailulle avaamisesta johtuviin omistusjärjestelyihin sekä liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden omistajaohjaukseen liittyen. Tässä on kysymyksessä esimerkiksi merkintähintojen maksaminen, yhtenä esimerkkinä.

Toinen kokonaisuus liittyy sitten edustaja Wallinheimon kysymykseen. Olen tavannut tänään komissaari Bulcin, ja siinä yhtenä asiakohtana on ollut TEN-T-verkko ja CEF-rahoituksen käyttö. TEN-T-verkon osalta kysymys on siitä, että me haluamme saavuttaa sen, että TEN-T-verkko ulottuisi Suomessa ensin Tornioon ja sitten aina Pohjoiselle jäämerelle saakka. Tässä haluamme myöskin katsoa, että CEF-rahastoa voisi käyttää monipuolisemmin ja että sen kriteerit voitaisiin uudistaa. Komissaarin vieraillessa tänään Suomessa olen myöskin jättänyt hänelle käteen kirjeen, jossa on Suomen aloite tähän liittyen, ja toivomme myöskin komission ottavan tämän käsittelyyn, jotta saamme myöskin paremmin käyttöön EU:n mahdollistamia rahoitusinstrumentteja. Samoin tulemme käsittelemään tätä kokonaisuutta ja keskustelemaan siitä myös osana parlamentaarisen työryhmän työtä, jossa pohditaan sitä, miten voidaan paremmin hyödyntää erilaisten rahoitusinstrumenttien käyttöä tulevaan infrainvestointien kehittämiseen.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, nyt on mahdollisuus pyytää jälleen vastauspuheenvuoroja, ja ne aloittaa edustaja Hautala.

15.25 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitokset hallitukselle tästä ensi vuoden budjettiesitystä täydentävästä talousarviosta. Tämä selkeästi osoittaa sen, että kasvua on: lähes 70 prosentin työllisyysaste ja 56 400 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Nämä tulokset on saavutettu viime vuoden ja tämän vuoden talousarvioilla ja hallituksen tekemillä toimenpiteillä.

Kiitokset hallitukselle siitä, että poliisi ja suojelupoliisi saavat kalusto- ja laitehankintoihin lisää varoja. Ja kyllä erityisen merkityksellistä on myös se, että kuntien peruspalvelujen valtionosuus nousee. Siellä on selkeää tarvetta. Ja kaikki muutkin ovat täällä kiitelleet veteraanien saamaa lisärahoitusta. Se on positiivinen asia.

Vaasan vaalipiirin osalta on tärkeää, että Vaasan lentorahtiaseman rakentamisessa päästään liikkeelle ja myöskin Seinäjoen lentoasema saa pienen stipendin.

Ja tärkeää on tasoristeysten suojaaminen.

15.27 **Kristiina Salonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edelleen vähän hämmentynyt siitä, että ensi vuoden budjetin täydentäminen pitää sisällään myöskin toiminnallisia muutoksia. Etenkin VTS-toimintojen eli meriliikenteen alusliikennepalveluiden yhtiöittäminen herättää isoja kysymyksiä. Suhtaudun suurella varauksella liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämiseen. Yhtiöittämisen myötä meriliikenneohjaus menettää viranomaisstatuksensa. Uhan alla on esimerkiksi oikeus käyttää Puolustusvoimien tutkaverkkoa.

VTS-toiminta on täyttä viranomaistoimintaa. Yritin jo muutama viikko sitten nostaa asiaa keskusteluun. Haluaisinkin nyt uudelleen kuulla ministeri Berneriltä, kuinka viranomaisten joustava yhteistyö on ajateltu turvata jatkossa ja mihin tätä yhtiöittämistä nyt tarvitaan. Ei kai onnettomuuksia ehkäisevällä toiminnalla ole tarkoitus alkaa kilpailla?

15.28 **Lea Mäkipää sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä on kiitelty, on hyvä, että talous kasvaa ja työllisyystilanne parantuu. Sitä myötä saamme verotuloja. Ja kertaan myös, että täällä on tullut Rajavartioston merivenehankkeeseen, samoin sotilaalliseen kriisinhallintaan ja mikä tärkeintä myös tähän rintamaveteraanien kuntoutukseen, että jokainen veteraani voi saada kuntoutusta elämän lopputaipaleella.

Mutta sitten lueskelin tätä valtiovarainministeriön erästä tiedonantoa, ja tietysti on aina hyvä antaa risujakin hallitukselle: Täällä sanotaan, että ensi vuonna, sitten kun on näitä seurattu, kaikista pienituloisimmille tulee runsaat 30 euroa vähemmän. Sitähän se tarkoittaa, kun tulevat nämä indeksijäädytykset ja sitten tupakkaveron korotukset — ja myös mainitaan, että köyhemmät vetävät enempi tupakkaa — ja samoin asumistukileikkaukset. Kyllä meidän on varmaan hallituspuolueissakin syytä miettiä, mitenkä voisimme auttaa keliaakikkoja, [Puhemies koputtaa] ja voitaisiin näitä omavastuita hieman pienentää.

Mutta kaiken kaikkiaan tämä on hyvä suunta, että työtä syntyy.

15.29 **Veera Ruoho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus tosiaan ehdottaa 5,4 miljoonaa lisää kriisinhallinnan menoihin, jolla Suomi osallistuu sitten Libanonin operaatioon suuremmalla joukolla kuin aiemmin on päätetty. Jos joskus on ihmetelty, mitä hyötyä on lähettää niitä suomalaisia sinne kriisinhallintatehtäviin, niin luulisi, että tänä päivänä se yhä paremmin ymmärretään, että vakautetaan niitä maita, joista ihmisten on tarve lähteä hakemaan turvapaikkaa. Nähdään siis oikeutus sille ja että on tärkeätä, että suomalaiset osallistuvat kriisinhallintaan, niin sotilaalliseen kuin siviilikriisinhallintaan.

15.30 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan äärimmäisen tärkeää huomata se, että valtiontalous on saatu nyt hyvälle kasvu-uralle, ja pitää muistaa sekin, että tämäkään tapahtuma ei ole tapahtunut itsestään vaan sen eteen on tehty päätöksiä ja pidetty se linja, joka on valittu. Monessa opposition puheenvuorossa on

puhuttu siitä, onko tämä linja peräti tuhoisa tai turmiollinen, mutta pikkusen jos katsoo tuota poliittista historiaa, niin kyllä meillä oli viimeiset hetket tässä maassa päästä taloudessa sellaiselle kasvavalle ja kestävälle uralle, jolla nyt olemme.

On syytä muistaa, että meillä on kuitenkin 100 miljardia euroa kokonaisvelka ja 3 miljardia vielä ensi vuonnakin velanotto. Esimerkiksi tänä päivänä kun katsoo Suomen kansantaloutta, eri taloudenaloja — vaikka metsäteollisuutta, kemianteollisuutta, metalliteollisuutta ja niin edelleen — kaikilla näillä talouden aloilla on vahvaa kasvua. Ja kuten kuulimme Osuuspankin uudesta ennusteesta, ne ennusteet ovat mairittelevia. Mutta sekin tilanne, että meillä menee hyvin, pitää taas ansaita joka päivä uudestaan. Ei ole mihinkään lepsuiluun varaa, [Puhemies koputtaa] vaan työ on kaikkien meidän paras kaveri.

15.31 **Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Talousarvioon ehdotetaan valtuutta tehdä tarjouskilpailun perusteella sitoumuksia uusiutuvan energian tuotantotuesta. Kalliiksi tullutta tuulivoimaa on tuettu Suomessa jopa sadoilla miljoonilla euroilla vuodessa, ja kokonaissumma kasvaa miljardeihin tulevina vuosina. Nyt kuitenkin kun sijoittajalle tuottoisaa syöttötariffijärjestelmää ollaan viimein pitkällä aikavälillä ajamassa alas, niin hallitus on jo luomassa uutta, niin sanottua teknologianeutraalia uusiutuvan energian tuotantotukea, joka pääasiassa kuitenkin ohjautuu — jälleen — tuulivoimayhtiöille. Iso osa vireillä olevista tuulivoimahankkeista on ulkomaalaisessa omistuksessa, ja monet ulkomaalaiset tuulivoimayhtiöt odottavatkin jo uutta tuotantotukea vesi kielellä, jotta saisivat entistä enemmän nyhdettyä euroja suomalaisilta veronmaksajilta tuottoisalla bisneksellään. Kysynkin ministeriltä: eikö uusiutuvien tukien tulisi kohdistua ennemminkin kotimaisen uusiutuvan [Puhemies koputtaa] energiantuotannon kehittämiseen ja samalla luoda uusia suomalaisia työpaikkoja?

15.32 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, on tietenkin ihan myönteistä, että olette tutustunut tähän SDP:n vaihtoehtobudjettiin, mutta se antaakin kyllä sitten sijaa seuraavalle kysymykselle: Jos näin on, miksi ihmeessä te olette niin valtavan huolissanne tästä? Miksi te, ministeri Orpo, olette huolissanne siitä, että pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien verotus kevenisi enemmän kuin teidän esityksessänne, tai miksi te olette huolissanne siitä, että lapsiperheiden verotusta ei kiristettäisi? Eivätkö nämä ole sinänsä hyviä ehdotuksia, varsinkin, kun sama yhtälö on saavutettavissa niin, että SDP ottaisi vähemmän velkaa kuin hallitus? En kyllä oikein ymmärrä tätä teidän suurta huoltanne tämänkaltaisista esityksistä, puhemies, mutta toistan sen saman: minä kannan huolta ja me kannamme huolta hallituksen siitä varsin historiallisesta yhtälöstä, että samaan aikaan te pystytte lisäämään eriarvoisuutta [Puhemies koputtaa] mutta myös heikentämään valtiontaloutta siten, että jälleen kerran [Puhemies koputtaa] tässä esityksessä otatte lisää velkaa.

15.33 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Emme me mitään saivartele sadoilla miljoonilla, me luemme tätä täydentävää lisätalousarviota, ja siellä lukee, että tämä lisää velanottoa 67 miljoonaa. Se on fakta, koska se on tänne kirjoitettu. Ja se on ihan käsittämätöntä, että kun nyt me olemme huolissamme, että näin korkean noususuhdanteen aikana jatketaan edelleen velkaantumista ja täydentävällä otetaan vielä lisää velkaa, niin siitäkin tulee nyt joku pilkan aihe meitä kohtaan, kun tähän asti täällä ovat kaikki kollegat olleet lähes sitä mieltä lähes kyynel silmissä, että joka ainoa euro on laitettava ve-

lan maksamiseen, ettei se jää lapsille ja lapsenlapsille, heidän taakakseen. Aivan outoa, että tämäkin, että me nyt varoittelemme tästä velkaantumisesta, on huono asia.

Minäpä sanon syyn, minkä takia se 67 miljoonaa nyt otetaan: se otetaan sen takia, että oli pakko löytää ratkaisuja hallituksen poliittisen liiman lisäämiseksi näinä vaikeina aikoina, jotta poliittinen yhteisymmärrys jatkuu ja hallitus pysyy kasassa — sinällään hyviä kohteita, tärkeitä kohteita, mutta todellinen syy oli kyllä tämä.

15.34 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella, edustaja Viitanen, ei ole käytössään sosiaalidemokraattien jokavuotista silmänkääntötemppua eli Suomen itsenäisyyden juhlarahaston ryöväämistä. Kyllä sillä tavalla varmasti saa [Timo Heinosen välihuuto] mieleisensä budjetin, mutta meillä ei tällaiseen varaa ole. [Pia Viitasen välihuuto]

Edustaja Henriksson otti aikaisemmin esiin hallituksen vapaan kielivalinnan kokeilun. Se on totta, siihen laitetaan 2,3 miljoonaa euroa. Siinä on jo 2,3 miljoonaa syytä sille, miksi on hyvä, että siniset ovat hallituksessa eikä RKP. Suurin osa suomalaisista kannattaa vapaata kielivalintaa, joten on täysin perusteltua, että sitä nyt kokeillaan. Perustuslakivaliokuntahan antoi tästä lausuntonsa, ei tässä perustuslain kanssa nyt mitään ristiriitaa ole. Meillä on kaksi kansalliskieltä, sitä kunnioitetaan, mutta nyt kokeillaan tätä, sitä, että saisimmeko sellaisia tuloksia, mitä me uskomme, että voisimme saada, eli laajempaa kielivarantoa ja sitä kautta myös työpaikoille laajempaa kieliosaamista. Tämä täydentävä budjetti mahdollistaa kunnille ja kouluille sen, ettei niiden tarvitse huolehtia siitä rahoituksesta, valtio huolehtii siitä.

15.36 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos valtiovarainministerille hyvistä vastauksista.

Toki pitää todeta, että on hienoa, että Suomi on päässyt muun maailman talouskasvun piiriin, mutta me olemme huolissamme siitä, että hallitus ei tee tarpeeksi. Esimerkiksi perhevapaauudistuksessa tai tehottomien yritystukien karsinnassa on näkynyt hyvin vähän kunnianhimoa. Seuraamme, mitä tulevaisuudessa näille asioille tapahtuu. [Timo Heinosen välihuuto]

Itse asiassa nostaisin yhden asian esille — ministeri puhui vanhenevasta väestöstä, kun puhuttiin kestävyysvajeesta, joka on tosi iso asia: Miten hallitus on varautunut näinkin suureen asiaan pitkän ajan perspektiivin kautta? Tämä hallitus on tehnyt Suomen varmaan epäinhimillisintä maahanmuuttopolitiikkaa viime vuosien osalta katsottuna — onko esimerkiksi työperäinen maahanmuutto teidän näkökulmastanne asia, jota ottaisitte tarkastukseen?

15.37 **Juhana Vartiainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on kritisoitu tai puolustettu yksittäisiä menoja mutta täällä puhuttiin pitkästä aikavälistä. Muistutetaanpa nyt itsellemme mieliin se, joka viimeisessä Kansantaloudellisessa aikakauskirjassa myös hyvin kuvataan. Siinä on artikkeli, jossa kerrotaan kestävyysvajeen laskemisesta, hyvin selväpiirteinen pedagoginen artikkeli, ja siinä päädytään valtiovarainministeriön laskelmissa arvioon, jonka mukaan meidän kestävyysvajeemme eli kattamaton alijäämämme tulevista ikääntymismenoista on 3 prosenttia bruttokansantuotteesta eli 6 miljardia osapuilleen. Se on siis suunnilleen se niin sanottu jakovara, joka täällä on, jos sellaista sanaa halutaan käyttää, ja sen edessä on tukeva miinusmerkki. Se kannattaa jokaisen, joka täällä

näitä asioita miettii, pitää mielessään. Jos tulevissa hallituksissa on, niin tämä on sen kaiken politiikan lähtökohta pitkällä aikavälillä, [Puhemies koputtaa] niin kuin täällä on sanottukin.

15.38 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin hyviä talouslukuja on tullut, ja tästä nähdään, että meidän hallitus tekee hyvää politiikkaa ja että me saamme luottamusta. Varmaan olisi aiemminkin jo tämä Suomen kasvu ollut, jos edelliset hallitukset olisivat tehneet semmoista politiikkaa, mikä aiheuttaa luottamusta. Luottamus luo kasvua.

Nämä hankkeet, mitä nyt tulee:

Kirri—Tikkakoski-tie on erinomainen juttu. Siinä on metsäteollisuuden tarpeita vastaavat ja myös siirtymätarpeita vastaavat mietitty hyvin. Mutta täytyy myös mainita se, että myös korjausvelkaa tämä hallitus on melkein miljardilla ottanut kiinni ja ne asfalttikoneet ovat olleet lämpöisinä koko kesän.

Raiteitten osalta on hieno hanke, että välityskyky Pasila—Riihimäki-välillä korjaantuu. Toivotaan myös Tampereen suunnassa, että kolmosraide tavoittaisi sitten Tampereenkin. Sitä kautta sellu kulkisi nopeammin vielä Äänekoskelta tänne Helsinkiin.

Tärkeä asia on veteraanien tukeminen ja siihen satsaaminen. He ovat meidän tämän sukupolven kasvun luoneet ja sen pohjan sille.

Nuorten työttömyys on pudonnut 5 prosentilla, [Puhemies koputtaa] ja tämä on oivallinen asia, ja toivotaan, että tämä suunta jatkuu.

15.39 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, kyllä minä todella mielelläni puhun SDP:n vaihtoehtobudjetista. Sehän on siinä mielessä päinvastainen kuin tämän hallituksen linja, että se huomioi suhdanteet taloudessa. Meillä on nyt pikkuisen kireämpi linja ja kertainvestointien jälkeen selkeämmin kiristävä, ihan oikeastaan peruskeynesiläistä suhdannelinjaa. Voitte kyllä nimitellä ja kylvää epäluuloa mutta tätä pyrkimystämme te ette voi kiistää, jos olette yhtään rakentavampi kuin edeltäjänne virassanne.

Yksityiset yritykset eivät tarvitse enää enempää verokarkkia tässä suhdanteessa. Rakenteelliset uudistukset ja pitkän kantaman kasvun lujittaminen ovat yhteisiä päämääriämme. Mutta eikö niin, ministeri Orpo, että niinhän ei saa käydä, että rakenteelliset uudistukset jäävät seuraavalle hallitukselle ja että myöskin velan kasvun lyhentäminen jää vasta seuraavalle hallitukselle?

15.40 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahanmuuton aiheuttamat kustannukset ovat hyvin merkittävä osa valtion budjettia. Niitä näyttää toki olevan hyvin vaikea arvioida, ainakaan sitä maahanmuuton kustannusselvitystä ei ole vielä hallitus saanut aikaan. Sisäministeriön tämänhetkisen arvion mukaan turvapaikanhakijoiden määrä on jäämässä aiemmin arvioitua alhaisemmaksi. Tässä täydentävässä talousarviossa on mainittu 4 000 henkilöä, mikä on pienempi kuin aiempina vuosina ja vähentänee siten omalta osaltaan maahanmuuton kustannuksia.

Mutta edustaja Meri otti äsken esille sen, että Helsingin kaupunginhallitus teki eilen päätöksen tarjota laittomasti maassa oleskeleville henkilöille laajaa kattausta palveluita, jotka jäävät sitten viime kädessä tietenkin veronmaksajien maksettavaksi. Haluaisin myös itse tiedustella valtiovarainministeri Orpolta, en kuullut teidän äsken vastaavan edustaja Me-

relle: Olette myös entinen sisäministeri turvapaikkakriisin pahimmalta ajalta vuodelta 2015. Miten te suhtaudutte Helsingin kaupunginhallituksen suunnitelmiin, jotka tuskin helpottavat viranomaisten työtä poistaa laittomasti maassa oleskelevat henkilöt maasta, ja miten tämä kaikki vaikuttaa veronmaksajille [Puhemies koputtaa] aiheutuviin kustannuksiin?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuoron edustaja Rantakankaalle, ja sen jälkeen ministerin vastaus.

15.41 **Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä talouspolitiikan ja talouden linja on muuttunut. Edellisellä vaalikaudella Suomeen syntyi 100 000 työtöntä, [Vasemmalta: Lama! Lama!] kasvu oli miinusmerkkistä ja kaikella tavalla kilpailukyky oli menetetty ja hyvin heikko. Nyt meillä on tilanne se, että talouskasvu jatkuu vahvana ja paranee koko ajan, kiitos hallituksen hyvien päätösten ja hyvän yhteistyön työmarkkinajärjestöjen kanssa. Työllisyys paranee, meillä on nyt yli 50 000 työtöntä vähemmän, mikä on hieno asia, ja velkaantuminen hidastuu, vaikka edelleenkin jatkuu, mutta hidastuu kuitenkin [Pia Viitanen: Tehän otatte juuri lisää tällaisia!] merkittävällä tavalla. Hallituksen budjettitäydennyksessä esitetään hyviä hankkeita, esimerkiksi vt 4 Kirri—Tikkakoski, se on tärkeä hanke myöskin koko Pohjois-Suomen kannalta ja tuo myös työtä rakentamisvaiheessa ja niin edelleen, ja sitten Hailuodon kiinteä tieyhteys on ollut varmaan 40 vuotta vireillä, ja nyt tämä hallitus pistää sen pakettiin ja ottaa huomioon alueen ihmisten toiveet.

Mitä tulee energiapolitiikkaan, niin tämä teknologianeutraali tuotantotuki on kuitenkin paljon parempi kuin tämä syöttötariffijärjestelmä, mikä aikaisemmin oli, ja tästäkin plusmerkkinen kommentti [Puhemies koputtaa] valtiovarainministerille ja koko hallitukselle.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja nyt, ministeri Orpo, 5 minuuttia, ja sen jälkeen puhujalistaan.

15.43 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo:** Arvoisa puhemies! Kiitos mahdollisuudesta, jäi paljon kysymyksiä vastaamatta, mutta aloitan rakentavalla linjalla. Siis, edustaja Uotila, kyllä minusta se on hienoa, että me olemme kaikki huolissamme velkaantumisesta ja haluamme, että se taittuu. Se tavoite meillä on yhteinen, ja minä iloitsen siitä, että me voimme tehdä nyt tämän budjettitäydennyksen lisäyksestä huolimatta merkittävästi pienemmällä velkaantumisella kuin mitä vielä vuosi sitten ajateltiin, ja se johtuu siitä, että työllisyys- ja taloustilanne on parempi.

Edustaja Harakka, kyllä me teemme kaikkemme, että velkaantuminen saadaan myös pysähtymään tavoitellussa aikataulussa, jotta seuraavan hallituksen ei tarvitsisi jatkaa enää sitä työtä vaan se pystyisi vahvempana ja vahvemmalla julkisella taloudella kohtaamaan 20-luvulla koittavat isot haasteet, jotka tulevat velkaantumisesta. Edustaja Harakka, jos tarkoititte lievällä kiristymisellä tässä suhdanteessa sitä, että viittaatte sillä esimerkiksi yritysverotuksen kiristämiseen, niin minä olen siitä vaan eri mieltä. En sitä sen enempää halua irvistellä enkä arvostella, mutta totean vain olevani eri mieltä, koska pk-yritykset ovat nimenomaan se paikka, jonne me odotamme nyt kaikki, kansakunta odottaa, että ne uudet työpaikat syntyvät, [Keskeltä: Juuri näin!] ja silloin on aivan väärä ajatus, että me tässä tilanteessa, kun se kasvu on lähtenyt liikkeelle, [Timo Heinosen välihuuto] kiristäisimme

listaamattomien eli pk-yritysten verotusta, [Pia Viitasen välihuuto] ja minusta tässä tehdään ihan järkevää politiikkaa. [Kari Uotilan välihuuto]

Sitten muutamia muita. [Välihuuto] Ennusteista: Valtiovarainministeriö tulee taas oman ennusteensa päivittämään. Se tehdään silloisten parhaiden tietojen perusteella. Nyt me näemme muiden ennustuslaitosten tekemiä, mutta valtiovarainministeriö perustaa oman politiikan ja päätöksenteon vain siihen viimeiseen omaan ennusteeseensa, mutta voihan näistä tietenkin katsoa suuntaa. Uskaltaisin sen verran sanoa, että jos ja kun nämä suuntaa näyttävät eli talouskasvu on vielä vahvempaa kuin nyt, se tulee olemaan luultavasti ilahduttavaa, eli tilinpäätöksessä tämän vuoden velkaantumisen määrä tulee varmaan merkittävästikin vielä laskemaan siitä nyt arvioidusta 4,5 miljardista. Eli huolenne on toivottavasti hieman pienempi ja kevyempi kuin ennen tätä puheenvuoroa.

No sitten muita, EU-jäsenmaksut: [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Kyllä, kertaluontoinen, lisätalousarvioista johtuva jäsenmaksujen alentuma ensi vuodelle on arviolta 103 miljoonaa euroa. Seuraavana vuonna nousupaineita on, ja silloin meidän täytyy taas toimia kehyksen puitteissa. Me saamme tarkan arvion siitä, mikä EU-jäsenmaksuosuutemme tulee olemaan, ja sen me viemme sitten taas vuoden 19 budjettiin. Mutta huolissaan pitää olla siitä, miten käy rahoituskehykselle Britannian brexitin toteutuessa, millaiseen tasoon EU-jäsenmaksuissa sitten päädytään. Meidän tavoitteemme on tietenkin minimoida maksut ja maksimoida saannot, sekä taloudelliset että sitten aineelliset ja henkiset saannot, Euroopan unionista, ja tämä prosessihan meillä on kesken, mutta siitä on mahdollisuus keskustella muun muassa huomenna.

Infrarahoituksesta nousi aika useissa puheenvuoroissa esille huoli tulevien investointien rahoituksesta. Tässä arvostan ministeri Bernerin sinnikästä työtä sen eteen, että hän etsii ratkaisuja sille, millä me rahoitamme tulevat suuret infrainvestoinnit. Meillä tulee olemaan todella suuria vaikeuksia 20-luvulla pystyä rahoittamaan normaalibudjettirahoituksella niitä suuria tarpeita, mitä meillä on, [Olavi Ala-Nissilä: Tarvitaan siihen valtiota!] on sitten kyse joko pääradasta tai vaikkapa tunnin junayhteydestä tai muista meidän keskeiseen tie- ja rataverkkoon kuuluvista hankkeista. Tässä tarvitaan sekä liikenneministeriötä että valtiovarainministeriötä, ennen kaikkea näitä kahta, me tarvitsemme yhteistyötä, ja nyt olen iloinen siitä hyvästä hengestä, jossa tässä on nyt lähdetty liikkeelle vielä katsomaan näitä, ja samaa työtä tehdään parlamentaarisesti.

Nämä laittomasti maassa oleskelevat: Ensin paksu alleviivaus sanalle ”laittomasti”. [Leena Meri: Nimenomaan!] Laittomasti maassa oleskelevien osalta tavoite tulee olla se, että heidät tehokkaasti palautetaan lähtömaihinsa, ja tätä työtä muun muassa nyt lisäresursoidaan tällä täydentävällä esityksellä. Helsingin kaupunki tekee omat päätöksensä, omaa politiikkaansa. He ovat luultavasti arvioineet niin, että koska määrä on kasvussa, niin saattaisi syntyä suurempia ongelmia, mikäli tätä ei jotenkin hallitusti hoideta. Minä en tunne heidän päätöksentekonsa perusteita, mutta meidän tehtävämme, [Leena Meri: Se on vakava asia!] valtion tehtävä, on nyt hoitaa tämä palautuspolitiikka ja antaa sille riittävät resurssit.

Digihankkeista [Puhemies koputtaa] edustaja Rinne aikaisemmin kysyi täällä. Joka ainut digihanke, joka täällä on, tehdään tarkan suunnitelman mukaisesti, resursoidaan siellä, missä ne keskeisimmät pullonkaulat ovat, jotta me voimme edetä tai tärkeimmät digitalisointihankkeet etenevät.

Arvoisa puhemies! Vieläkin olisi ollut paljon hyviä kysymyksiä, mutta aikani on jo ylitetty.

15.48 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Aloitetaan tuosta, kun edustaja Rinne arvosteli tässä kovasti, että tämä ei nyt näy millään tavalla lapsiperheissä: ajattelin, että kun tätä lähetystä eduskunnasta seuraavat kuitenkin monet suomalaiset, jotka eivät välttämättä ole keskustelua alusta asti seuranneet, niin tässähän on kyse vain täydentävästä esityksestä, ja tuossa varsinaisessa esityksessähän on itse asiassa paljon arvokkaita, hyviä panostuksia lapsiperheille. Niistä haluan mainita esimerkiksi tämän varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ensi vuonna 70 miljoonalla eurolla. Maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin tulee ihan tavallisia suomalaisia perheitä 6 700, ja tavallisen suomalaisen keskituloisen perheen varhaiskasvatusmaksut alenevat tämän myötä ensi vuonna yli 1 200 eurolla. Myös lastentarhanopettajien koulutusta lisätään, peruskoulun tasa-arvoisuutta vahvistetaan tasa-arvorahaa korottamalla [Pia Viitasen välihuuto] ja niin pois päin. Eli täällä on erittäin paljon nyt hyviä panostuksia lapsiperheille. [Timo Harakan välihuuto]

Tässä keskustelussa, kun täydentävästä esityksestä on kyse, tietysti on oleellista se, mitä taloudessa on tapahtunut. Tuossa debatissa jo itse, monen kollegan kanssa, toin esille sitä, että onneksi talous nyt kasvaa. Kymmenen vaikeaa vuotta oli, ja nyt talous kasvaa, työttömyys vähenee ja työllisyys paranee. Kun tässä esityksessä puhutaan vielä ei näin korkeista kasvuluvuista ja sanotaan, että ensi vuonna kasvu hidastuisi 2,1 prosenttiin, niin tänään saimme jo tietoa, että esimerkiksi OP-ryhmän ennusteet on laitettu uusiksi: he ennustavat tälle vuodelle 3,2 prosentin kasvua ja ensi vuodellekin noin 3 prosentin kasvua. Salissa olemme kuulleet puheenvuoroja myös siitä, että mahdollisesti näistäkin parempiin lukuihin vielä päästään. Ja tämä näkyy nimenomaan siinä, että meillä työllisyys paranee ja työttömyys vähenee.

Tuoreet työllisyystilastot tältä viikolta kertovat, että työttömyys helpottaa ennätystahtia ja myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt vuodessa lähes neljänneksellä. Pitkäaikaistyöttömien määrä saatiin näin painettua nyt ensimmäistä kertaa pitkään aikaan alle 100 000:n ja yhä useampi yli vuoden työttömänä ollut on päässyt takaisin työn syrjään kiinni ja töihin. Vuodessa pitkäaikaistyöttömien määrä väheni lähes 30 000 hengellä, ja ensi vuonna odotetaan samanlaista parannusta työttömyyteen. Myös nuorisotyöttömyys on vähentynyt merkittävästi: viime kuussa 15—24-vuotiaista oli työtä vailla 12,3 prosenttia eli miltei 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tästä kyllä iso kiitos kuuluu maamme hallitukselle ja työministeri Lindströmille.

Tästä täydentävästä esityksestä muutama huomio:

Debatissa esille toin kiitokset poliisin ja suojelupoliisin määrärahojen ja varusteiden parantamisesta, kuten myös veteraanirahoista, mutta haluan vielä nostaa esille myös tämän Tampereen monitoimiareenan, jolle hallitus osoittaa nyt rahaa. Olen aivan varma, että myös edustaja Viitanen on tästä iloisen hämmentynyt, [Naurua — Pia Viitanen: Iloinen!] kun näin odotettu hanke saa rahoitusta ja saamme arvokkaan urheilu- mutta myös kulttuurikeskuksen Suomeen.

Myös liikenneverkkoon tässä panostetaan. Edustaja Wallin toi hyvin esille tätä tasoristeysten parantamisasiaa ja sen, että jos tällä tahdilla jatkamme, meillä menee 68 vuotta. Mielestäni tähän kannattaa kyllä tarttua ja tehdä tästä sellainen yhteinen eduskunnan päätös, että nyt me panostamme siihen ja huolehdimme siitä, että nämä tiet ovat turvallisia. Ne ovat varusmiesten käyttämiä teitä, ne ovat monien koululaisten käyttämiä teitä ja monen muun. On hyvä, että ne saataisiin nyt nopeammin kuntoon.

Arvoisa puhemies! Liikennehankkeista valtatie 4, Kirri—Tikkakoski, on odotettu hanke. Siitä kiitos kyllä kuuluu isolta osin keskisuomalaisille kansanedustajille, edustaja Wal-

linheimon johdolla tämä hanke saadaan nyt lopulta eteenpäin. Lahti—Heinola-hanke on myös toteutumassa. Ja itse iloitsen erityisesti pääradan kakkosvaiheen hankkeen etenemisestä, siis saadaan pääradalle lisää raidekapasiteettia.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi haluan täältä oman jaostoni puolelta eli asunto- ja ympäristöjaoston puolelta, jonka puheenjohtajana toimin, nostaa esille tämän Hituran kaivoksen, ja tulen pitämään tätä asiaa niin kauan esillä, että siihen oikeasti puututaan. Täällä osoitetaan nyt lisää rahaa, mikä sinne tarvitaan, mutta meidän pitää etsiä — niin kuin eduskunta yksimielisesti päätti hetki sitten esityksestämme — malli, jossa tällaiset kaivosyhtiöt, jotka usein ovat ulkomaalaisia, maksavat säännöllisesti jonkinlaisella, vaikkapa öljysuojarahastotyyppisellä, mallilla rahaa pankkiin, ja sieltä pystytään sitten huolehtimaan näistä konkurssiin ajautuneista kaivoksista, joista Hituraan esimerkiksi noin 15 miljoonaa kaiken kaikkiaan on menossa. Ympäristöjaostolle: myös merentutkimusalus Aranda on täällä, joka saa tuon tarvitsemansa lisän. Ja myös Valtion asuntorahastosta myönnettävien omistusasuntolainojen valtiontakauksen enimmäismäärää nostetaan 100 miljoonaan.

Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä täydennys jo sinänsä hyvälle pohjaesitykselle. Hienoa, että kasvu kuuluu koko ajan yhä useammalle, nyt lukuisille työttömille, jotka ovat saaneet muun muassa työtä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt otamme muutaman varsinaisen puheenvuoron ennen kuin käynnistämme uudestaan debattia.

15.55 **Sinuhe Wallinheimo kok:** [Timo Harakka: Johtaja puhuu!] Arvoisa puhemies! "Vihdoinkin" — se oli yleisin sana Keski-Suomessa viime torstaina, kun tämän ensi vuoden talousarviota täydentävän esityksen sisältö paljastui. Vihdoinkin Keski-Suomen ikuisuustiehankkeeksikin mainittu Kirri—Tikkakoski-moottoritiehanke saatiin liikkeelle. Nyt tehtävän budjettitäydennyksen myötä sille varattiin noin 6 miljoonan euron käynnistysraha. Loppurahoitus kaikkinensa 139 miljoonan hankkeelle varmistetaan vaalikauden aikana.

Moottoritien toteuttaminen on välttämätöntä ensinnäkin liikenneturvallisuuden kannalta. Tällä hetkellä valtatie 4 Jyväskylästä pohjoiseen on valtakunnan vilkkaimmin liikennöity kaksikaistainen valtatie, ja reitillä on valitettavasti sattunut tasaiseen tahtiin onnettomuuksia. Lisäksi esimerkiksi monet lapset joutuvat tämän tien ylittämään matkalla kouluun ja harrastuksiin. Päivittäin tiellä kulkee 15 000—20 000 ajoneuvoa. On hyvä, että jatkossa tätä liikenteen painetta voidaan purkaa paremmin vetävällä moottoritiellä.

Toiseksi, moottoritie on välttämätön Jyväskylän pohjoispuolisen aluetalouden kehittymisen kannalta. Nykyinen huono tieyhteys on ollut tulppa erityisesti Äänesseudun ja Jyväskylän välisen työssäkäyntialueen kehittämiseksi. Tästä näkökulmasta tämä tiehanke on nykyiseltä hallitukselta hyvä investointi. Aluetalouden asiantuntijoiden mukaan yhteiskunta saa kasvavien verotulojen ja työpaikkojen myötä puolitoistakertaisesti takaisin sen, minkä se nyt Kirri—Tikkakoskeen panostaa. Omasta mielestäni hallitus antaakin ison luottamuslauseen koko maakunnan tekemisille. Äänekosken biotuotetehtaan rakentamisesta liikkeelle lähtenyt kasvun kierre jatkuu tämän hankkeen turvin pitkälle ensi vuosikymmenelle saakka. Nöyrä kiitos tästä kuuluu siis koko hallitukselle.

Arvoisa puhemies! Kiitos kiitoksista, edustaja Heinonen, mutta totuus niin tämän Kirri—Tikkakosken kuin edellisellä vaalikaudella Keski-Suomeen saatujen historiallisten, isojen liikenne- ja infrapäätösten takana on maakunnan kaikkien puolueiden ja kansan-

edustajien saumaton yhteistyö. Esimerkiksi viime vaalikaudella edustaja Ihalaisen — silloisen ministeri Ihalaisen — panos oli keskeinen hankkeiden saattamiseksi liikkeelle ja maaliin. Ei siis turhaan politisoida näitä meille tärkeitä hankkeita. Sen sijaan ollaan iloisia siitä, että myös meille keskisuomalaisille tärkeät hankkeet etenevät täällä Arkadianmäellä. [Timo Heinonen: Vähän turhan vaatimaton!]

15.58 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tästä ehkä heti alkuun jatkan, että toden totta myös Pirkanmaalla ollaan totuttu tekemään hyvää yhteistyötä eri puolueiden edustajien kanssa ja siksi, edustaja Heinonen, todellakin minä iloitsen siitä, että Tampereen areenahanke saa nyt nämä rahansa, joiden puolesta on töitä tehty. Erityisen mukavaa on se, että paitsi että tämä itse areenahanke on tärkeä, niin sen lisäksi Tampereellahan tapahtuu paljon ja on se nykyinen Hakametsän halli ja sinne Hakametsään tulee sitten tällaista monipuolista urheilu-, liikunta-, harrastustoimintamahdollisuutta, muun muassa esimerkiksi tyttöjen taitoluistelua ja kaikkea tällaista — tai miksei poikienkin taitoluistelua. Kaikkea tätä voidaan, puhemies, viedä eteenpäin. Sillä tavalla tämä on varsin myönteinen kokonaisuus, ja aina tulee tukea liikuntaa ja urheilua ja lasten ja nuorten ja aikuisten ja ikäihmisten, kaikkien ihmisten, harrastusmahdollisuuksia kaikkinensa.

Puhemies! Mutta tässä nyt todellakin on kysymys ensi vuoden talousarvion täydentävästä ehdotuksesta, ja tässä, jos missä, olisi ollut hallituksen nyt hyvä tarttua siihen tosiasiaan, kun monesti sanotaan, myös hallituspuolueiden toimesta, että kasvu kuuluu kaikille, tässä olisi voinut nyt ryhtyä niihin tekoihin. Me puhumme tänään, puhemies, myöhemmin täällä veroista. En tässä yhteydessä käy läpi sitä, että hallituksella tuntuu riittävän rahaa hyväosaisten veronkevennyksiin mutta samaan aikaan sitten kaikkein pieniosaisimmat jäävät tästä kaikesta kasvusta paitsi, päinvastoin joutuvat leikkausten kohteeksi.

Ajattelinkin nyt esittää myös sitä, että kun hallitus kuitenkin ensi vuodelle teki yhden viisaan ratkaisun, tai hallituspuolueet tässä syksyn aikana, eli he peruivat aikomansa pakkokorotuksen kiinteistöveroon, niin nythän voisi tehdä tämän saman eleen myös lapsiperheille, joiden verotusta nyt kiristetään: nyt voisi perua tämän lapsiperheiden veronkiristyksen. Edustaja Heinonen täällä kertoi, että on tulossa hyvää, muun muassa tämä päivähoitomaksujen alentaminen. Olen samaa mieltä, että se on hyvä asia. Tästäkin hallitushan oli alun perin sitä mieltä, että päinvastoin näitä päivähoitomaksuja tulisi korottaa, mutta onneksi tässäkin kuitenkin se viisaus voitti ja hallitus peruutti ne aikeensa ja meni sitten myös opposition ja SDP:n toivomaan suuntaan eli alentamaan päivähoitomaksuja. Mutta toden totta, puhemies, minusta vain ei ole reilua, että hallitus sanoo, että ei kenenkään verotus kiristy. Kyllä kiristyy, lapsiperheiden verotus kiristyy, ja se on fakta, jonka nyt voisi perua.

Samoin otin debatin yhteydessä esiin sen, että kun täällä nyt kuitenkin käsitellään menoeriä liittyen kuntatalouteen, niin olisi ollut hyvin viisasta tässä yhteydessä jo osoittaa sitä tiettyä arvostusta, mitä toivoisin tunnettavan julkisen sektorin ahkeria työntekijöitä kohtaan. Kun nyt kerran kasvua on, niin olisi viisasta perua nämä ensi vuodellekin iskevät lomarahaleikkaukset. Siitä moni perhe olisi iloinen. Se olisi tervetullut lisä monen arjen ahertajan, ahkeran siivoojan, ahkeran hoitajan, opettajan, lastentarhanopettajan, laitosapulaisten, kirjastonhoitajien ja kaikkien näiden arkeen, ja varmasti taloudellisestikin olisi viisasta, että ostovoima tätä kautta näillä ihmisillä paranisi.

Haluan myös mainita eläkkeensaajat erikseen. Kävi niin, että kesän aikana toivoni heräsi, kun keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja käytti puheenvuoron, jossa hän vaati kehysriihessä selkeitä toimia eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja tuntuvia korotuksia

takuueläkkeisiin. Jäin odottamaan näitä esityksiä, valitettavasti niitä ei tullut, ja siksi en lakkaa puhumasta tästä asiasta ennen kuin näen hallitukselta jonkinlaisia toimenpidekokonaisuuksia, joilla kaikkein pienituloisimpien eläkkeensaajien tilannetta helpotetaan. Ei ole helppoa, kun kaikki lääkekorvausten leikkaukset ja muut iskevät samaan aikaan päälle. Tilanne on silloin kyllä monen ihmisen osalta hyvin hyvin vakava.

Puhemies! Ihan lyhyesti sanon loppuun — uskon, että siihen muut puhujat palaavat meillä myöhemmin — että kyllä mekin demareissa tunsimme kovaa hämmennystä siitä, että tässä täydentävän esityksen yhteydessä yhtäkkiä löytyy 2 miljoonaa liikenne- ja viestintäministeriölle ikään kuin tämän raideliikenteen kilpailun avaamiseen ja liikenneohjaustoimintojen yhtiöittämiseen, ja heräsi kyllä kysymys, onko tässä tietynlaista ujuttamista ilmassa, sen vuoksi että eduskunnalle ei anneta laajempaa mahdollisuutta tässä yhteydessä koko uudistusta, missä mennään, arvioida ja tehdä linjanvetoja sen suhteen. Yhtäkkiä tulee rahaerä liittyen siihen hyvin hatarin, pienin perustein, ja tämä on varmasti asia, minkä puiminen eduskunnassa jatkuu.

Sen sijaan haluan myös omalta osaltani, puhemies, tähän loppuun sanoa, että minustakin oli tärkeää ja hyvä, että esimerkiksi näitä tasoristeysten rahoja tässä lisätään, vaikkakin kyllä edustaja Wallin edellä kertoi aika kuvaavasti sen, kuinka paljon vielä enemmän itse asiassa näihinkin turvallisuustoimiin tarvitsisimme. — Kiitos.

16.04 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvio lisää valtion menoja lähes 100 miljoonaa euroa. Sen myötä valtion velanotto ylittää ensi vuonna 3 miljardin euron rajan.

Esitin asian samalla tavalla kuin valtiovarainministeri ja hänen esimerkkiään seuraten kokoomuksen kansanedustajat puhuessaan SDP:n vaihtoehtobudjetin vero-osuudesta. Luettelin pelkästään lisäykset enkä vähennyksiä. He esittivät bruttolukuja, eivät nettolukuja. Mutta vasta kun plussat ja miinukset lasketaan yhteen, saadaan rehellinen kokonaiskuva. Eli se, että SDP:n vaihtoehtobudjetissa pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkeläisten verotus kevenisi merkittävästi verrattuna hallituksen esitykseen. Kyse on siis vain siitä, verotetaanko työssä käyvän lapsiperheen arjessa pärjäämistä vai verotetaanko omistamisen iloa.

No itse en tietenkään vastaavaan epärehellisyyteen sortuisi, joten totean, että täydentävään sisältyy noin kolmasosan verran tulonlisäyksiäkin ja että nettovelanotto lisääntyy vain — vain ja vain — 67 miljoonaa euroa. Täydentävä esitys ei siis kuitenkaan näytä suuntaa velkaantumisen vähentämiseen hallituksen omin toimin, vaan sitä kannattaa suhdanne. Suhdanne kantaa yhtä hyvin hyvää kuin huonoakin hallitusta. Se, että talous kasvaa ja velkaa otetaan lisää, on merkki huonosta talouspolitiikasta.

Puhemies! Täydentävä talousarvio koostuu hyvin pienistä eristä, joilla on silti suuri merkitys. Nostan esille kolme hyvässä ja pahassa merkittävää teemaa, ja kaikki liittyvät liikenneasioihin.

Ensiksi: Meitä lienee tässä jo useita kymmeniä, jotka ovat kiittäneet sitä, että kotikaupunkini Äänekosken biotuotetehtaan liikennejärjestelyt paranevat, kun vihdoin viimein Kirrin ja Tikkakosken välinen moottoritieosuus pannaan rakenteille. Koko valtuus on noin 140 miljoonaa, joista ensi vuodelle osoitetaan vasta 6 miljoonaa. Tässä vaiheessa monin verroin suurempi merkitys on edellisen hallituksen ja ennen kaikkea silloisten ministereiden Ihalainen ja Vapaavuori huolehtimilla tieinvestoinneilla. Ja Tikkakosken ja Hirvaskankaan väli jää vielä seuraavan hallituksen levennettäväksi.

Toiseksi myönnetään määrärahat VR:n pilkkomiseen ja Liikenneviraston eri liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämiseen. Molempien hankkeiden valmistelu on vielä pahasti kesken, eikä asioita ole tuotu tämän talon käsittelyyn. Kun uusia omistusjärjestelyitä jo valmistellaan näin konkreettisesti, ei hallitus eikä edes muka puolueeton valtiovarainministeriö voi väittää, etteikö päätöstä runnottaisi haluttuun lopputulokseen täysin tosiasioista ja asiantuntijoista välittämättä. Myöntämällä tähän tarkoitukseen määrärahan, vaikkakin tuon vaatimattoman, eduskunta tulee hyväksyneeksi tarkoituksen. Saamme täällä eduskunnassa todistaa aitopaikalta, kuinka eduskunnan arvovaltaa halvennetaan.

Kolmas havainto liittyy mielekkääseen päätöksentekoon ja verotuloennusteisiin: Autoveroa ennakoidaan kertyväksi ensi vuonna 15 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän, koska romutuspalkkio ja sähköautojen hankintatuki siirtävät uusien autojen ostopäätöksiä tältä vuodelta. Vastaavaa vähennystä ei kuitenkaan ole merkitty mihinkään tämän vuoden lisäbudjetteihin, ja miksi olisikaan: kyseessähän on noin prosentti koko verosaannista, eikä tällä tarkkuudella ole mahdollista ennustaa verotuloja. Kyse onkin siis pelkästä kosmetiikasta, jotta tulopuoli näyttäisi paremmalta, sillä tämä täysin epävarma saatava, jota vastaavaa menoa ei siis ole huomioitu, muodostaa puolet tuloista. Siinäkin mielessä eduskunnan arvovaltaa halvennetaan, että edes viitsitään hyväksyttää näin epävarmoja ja epätodellisia numeroita täällä ministerin täydellä arvovallalla.

Kuten tuossa aikaisemmin sanoin, hallitus on valinnut tuhlaajapojan tien. Sillä tuhlaajapojan polulla tämä pikkuisen velkaa lisäävä ja hataria tuloja toivova asiakirja on pieni harharetki lillukanvarsien hetteisessä maastossa.

16.08 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset laativat vaihtoehtobudjettinsa sillä periaatteella, että emme kiristä kokonaisveroastetta emmekä ota velkaa enempää kuin hallitus, itse asiassa hieman vähemmän. Tämä merkitsi sitä, että lähdimme rakentamaan budjettiesitystämme kohdennusten kautta eli sillä tavalla, että sekä menojen että verotuksen kohdentuminen muuttuu oikeudenmukaiseksi — eli sillä vanhalla periaatteella, että verotus kohtelee maksukyvyn mukaan ihmisiä ja yrityksiä, ja toisaalta sillä periaatteella, että verotetaan enemmän sitä, mikä ei ole hyödyllistä tai on haitaksi yksilölle ja yhteiskunnalle, ja vähemmän sitä, mikä on hyödyksi ihmisille, yrityksille ja yhteiskunnalle. Ja tiedämme, että hyöty tulee ennen kaikkea siitä, että työ, yrittäminen, asuminen ja liikenne voivat hyvin. Ne ovat perusasioita, ja haluamme, että näiden verotusta ei kiristetä, mieluummin kevennetään. Ja sitten toisaalta taas niin sanottuja haittaveroja nostetaan ja varakkaiden verotukseen tehdään kiristyksiä, koska siellä on maksukykyä kaikkein eniten.

Tämä oli se lähtökohta. Menopuolella tämä mahdollistaa uudelleenkohdentamisia, ja niitä olemme tehneet mittavan määrän. Tästä käytiin jo aikaisemmin keskustelua, mutta nyt halusin tämän kerrata.

Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä ensi vuoden budjettiesityksen täydennys, aika mittava täydennys onkin. Se sisältää pienehköjä summia moneen eri tarkoitukseen. Se viesti, minkä esimerkiksi johtamani kunta- ja terveysjaosto on saanut asiantuntijakuulemisessa, ei näytä menneen hallitukselle tämän kahden kuukauden aikana, kun noita asiantuntijoita olemme siellä kuulleet. Nimittäin on tullut hyvin vahvasti esille se, että esimerkiksi lasten ja nuorten mielenterveysongelmat ovat hyvin vakava asia tänä päivänä ja paheneva ongelma. Kaiken tämän, tietyllä tavalla, hyvinvoinnin keskellä lasten ja nuorten tilanne ei ole hyvä. Sinne tarvitaan lisää panostuksia — niitä ei valitettavasti ole.

Toinen on samaan kohderyhmään eli lastensuojeluun. Sillä puolella on vakavia puutteita ja ongelmia. Eilen niistä kuultiin kansainvälisenä lasten päivänä sosiaalityöntekijöiden ja lastensuojeluviranomaisten vakavat vetoomukset. Näihin pitää paneutua hyvin voimakkaasti. Valitettavasti hallitus on nämä ohittanut eikä ole niihin tarttunut sillä tavalla, mikä olisi tarpeen.

Vielä mainitsen, että lääkekustannusten rajut omavastuiden korotukset ovat osoittautuneet aivan liian koviksi. Meillä on ihmisiä, jotka joutuvat valitsemaan, ostavatko lääkkeet vai ruokaa päivittäin, ja kysymys on kuitenkin pääosin niistä ihmisistä, vanhoista ihmisistä, jotka ovat rakentaneet tämän hyvinvoinnin meille. Tähän odottaisin kyllä parannusta, mutta tässä täydentävässä esityksessä sellaista ei ole näkyvissä.

Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu velkaantumisesta hyvin paljon. Totean, että jos valtio investoi pitkäaikaisiin kohteisiin, niin velanotto ei ole mikään huono asia. Nyt korot ovat matalalla, mutta valitettavasti viime vaalikaudella ja osin tämänkin vaalikauden alussa velkaantumisvauhti oli niin kova, että investoinnit eivät olleet lähelläkään vastaavaa, eli valtio käytti kulutusmenoihin velanottoa. Se tie on saatava loppumaan, ja näin on käymässä vähin erin — hyvä näin.

Arvoisa puhemies! Kirri—Tikkakoski-tiestä on täällä paljon puhuttu. Totean vielä, että se palvelee myös muun muassa Ilmavoimia ja sinne on tulossa varalaskeutumisalue, joka on tavattoman tärkeä. Se on TEN-verkkoa todellakin, niin kuin on todettu, ja meidän pitäisi päästä siihen, mistä ministeri Bernerkin totesi, että EU-rahoitusta näihin isoihin TEN-hankkeisiin alettaisiin saada. Nyt Suomi ei ole sitä saanut, ja hanke Tikkakoskelta Äänekoskelle ja edelleen pohjoiseen olisi sellainen valtakunnan tärkeimmän tien korjaushanke, johon kannattaisi tätä pyrkiä saamaan.

16.14 **Veera Ruoho kok:** Arvoisa puhemies! Muutama kommentti tuohon edustaja Kankaanniemen puheeseen. Hän nosti esille tärkeän seikan näistä lastensuojeluasioista. Meillä Espoossakin on lastensuojelutapausten määrä huolestuttavalla tavalla noussut, ja on todettu, että yksi suurimmista yksittäisistä syistä siihen on vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat.

Mitä tulee perussuomalaisten varjobudjettiin, siinä on varmasti ansionsa juurikin näitten nuorten ja lasten huomioon ottamisessa. Se vain kiinnitti silloin huomiota — taisi olla edustaja Arhinmäki, joka puhui opposition vastuullisesta varjobudjetoinnista — että en ole ihan varma, oliko perussuomalaisten varjobudjetissa tehty eduskunnan tietopalvelun kautta tällaisia vaikutusarviointeja näistä toimenpiteistä.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys talousarvioesityksen täydentämisestä on todellakin kannatettava. Edustaja Heinonen puheessaan kävi hyvin kattavasti sitä esityksen sisältöä läpi, ja itse keskityn lähinnä turvallisuuteen.

Yhteensä 3 miljoonaa euroa kertaluontoista lisärahoitusta ehdotetaan poliisin terrorismin torjuntaan tarvittaviin kalusto- ja laiteinvestointeihin sekä poliisin turvapaikkapalautusten tehostamiseen. Nämä turvapaikkapalautukset ovat siis näitä kielteisen lainvoimaisen turvapaikkapäätöksen saaneiden käännytyspäätösten täytäntöön panemista.

Edelleen kertaluonteista 2 miljoonan euron lisärahaa ehdotetaan suojelupoliisille terrorismin torjuntaan tarvittavaan laitteistoon ja muuhun välineistöön sekä siviilitiedustelutoiminnan kohentamiseen. Lisäksi Rajavartiolaitokselle ehdotetaan lisättäväksi se 3,3 miljoonaa euroa merivene MIV 15 -hankinnasta syntyviin kustannuksiin.

Arvoisa puhemies! Sisäministeriön tämänhetkisen arvion mukaan turvapaikanhakijoiden määrä jäänee tosiaan sitä aiemmin arvioitua 7 000:tta pienemmäksi eli noin 4 000:een hakijaan, ja sitten se tulee tosiaan vähentämään heillä tätä kotouttamisen määrärahan tarvetta 3,8 miljoonalla eurolla sekä perusopetukseen valmistavan koulutuksen ja aikuisten perusopetuksen määrärahan tarvetta 3,4 miljoonalla eurolla.

Nämähän ovat taas semmoisia asioita, nämä turvapaikanhakijoitten määrät, että niihin on pakko vastata. Emme me voi lähteä Suomen valtiona yhtäkkiä rikkomaan kansainvälisiä sopimuksia ja estämään ihmisten tuloa. Tässä tulee oleellisen tärkeäksi se työ, mitä hallituskin tällä hetkellä tekee yhteistyössä tuolla EU:ssa, se kansainvälinen yhteistyö, missä yritetään saada näitä käytäntöjä ja järjestelmää yhtenäiseksi, ettei tule sitä ilmiötä, mikä nyt on todennettukin, että turvapaikanhakijoissa on ihmisiä, joilla ei sitä varsinaista Geneven pakolaissopimuksen määrittelemää tarvetta turvapaikalle ole, vaan siellä on taustalla ihan tämmöisiä taloudellisia syitä, ja sitä kautta sitten haetaan houkuttelevinta maata, missä sitten nähdään, että se elo olisi mielekkäintä. Mutta yhtä kaikki korostan sitä, että meidän on tärkeää EU-tasolla olla tekemässä niitä sopimuksia niin, että se on Suomellekin niin taloudellisesti kuin myös sitten turvallisuuden kannalta edullisinta.

Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti haluaisin sanoa sen, mitä meillä valtiovarainministeri Orpokin korosti, eli miten tärkeää meillä on kuitenkin se talouskuri. Tiukalla talouskurilla me turvaamme peruspalvelut ihmisille.

16.19 **Lasse Hautala kesk:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssämme on nyt ensi vuoden talousarviota täydentävä hallituksen esitys. Ensinnäkin aluksi voi hyvinkin todeta sen, että tämä täydentävä talousarvioesitys tukee ensi vuoden varsinaista talousarviota. Tällä hetkellä voimme olla tyytyväisiä siihen, että kuluvan vuoden talousarvio ja edellisen vuoden talousarvio ovat tukeneet vahvaa taloutemme kasvua. Olemme kuluvana vuonna olleet Euroopan eniten kasvava kansantalous. Työllisyys on parantunut: tällä hetkellä meillä on 56 400 työtöntä vähempi kuin vuosi sitten. Ja jos avaamme tätä 56 400:aa, niin voimme sen osalta todeta, että sen luvun takana on paljon perheitä, jotka ovat päässeet taloudessaan vakaammalle pohjalle. Tällä hetkellä työllisyysasteemme on 69,7 prosenttia, ja nyt arvio on, että pääsemme ensi vuonna yli 70 prosentin työllisyysasteeseen. Eli ollaan jo hyvin lähellä sitä hallituksen asettamaa tavoitetta 72 prosentin työllisyysasteesta.

Herra puhemies! Tämä täydentävä talousarvioesitys sisältää useita, sanotaanko näin, pieniä korjauksia, joilla kuitenkin on rahasummaa olennaisesti suurempi merkitys:

Äskeinen puheenvuoron pitäjä, edustaja Ruoho, nosti esille nämä poliisin ja suojelupoliisin kalusto- ja laitehankintojen määrärahakorotukset. Vaikka siinä yhteensä lisätään vain 5 miljoonaa, niin se tulee äärimmäisen tarpeelliseen kohtaan.

Sitten kuntien peruspalvelujen valtionosuutta lisätään lähes 124 miljoonaa euroa, ja sen osalta voi todeta myös, että se tulee tukemaan merkittävällä tavalla ensi vuonna kuntien peruspalvelujen toteutusta.

Ammatilliseen koulutukseen, arvonlisäveron korvauksiin, annetaan lähes 6 miljoonaa euroa.

Tämä täydentävä talousarvioesitys sisältää useita liikennettä koskevia hankkeita. Useat edustajat ovat kiitelleet tätä Kirri—Tikkakoski-tiehanketta, 139 miljoonaa euroa siihen. Se tulee merkittävästi parantamaan myöskin Äänekosken sellutehtaan liikennettä. Ja kuten edustaja Kankaanniemi täällä aikaisemmin totesi, tiellä on erittäin merkittävä rooli myös-

kin Ilmavoimien tarpeita silmällä pitäen ja nimenomaan tämän varalaskupaikan saannin myötä.

Yksi liikennettä koskevista hankkeista on tämä tasoristeysten poistaminen: nyt tällä esityksellä niitä poistetaan 2 miljoonalla eurolla. Ja kuten edustaja Wallin täällä aikaisemmin totesi, hyvin pitkä tie on näiden kaikkien vaarallisten tasoristeysten poistamisessa, mikäli summat ovat tätä luokkaa. Mutta tämä on hyvä alku, ja toivottavasti vuoden päästä päästään sitten korottamaan myöskin näitä tasoristeysten rakentamiseen liittyviä määrärahoja.

Vaasan lentokentän lentorahtiasematason rakentamiseen tuleva 1,3 miljoonaa tulee tarpeeseen, koska Vaasa on kehittynyt ja kasvanut ja siellä on kasvavaa tarvetta lentorahdin käsittelyyn. Tämä hallin rakentaminen on siinä mielessä äärimmäisen tärkeää.

Herra puhemies! Eduskunnalle niin sanottua jakamatonta osuutta tässä tulee noin 40 miljoonaa euroa, ja kuluvalla viikolla tietysti hallituspuolueiden edustajat jaostoissa pohtivat sitä, mihin kohteisiin tätä rahaa käytetään. Vaikka kysymyksessä ei ole tämän suurempi rahasumma, uskon, että sillä kuitenkin kyetään monia pieniä korjauksia tekemään ja tarpeita tyydyttämään, mitä niin edustajille kuin sitten eri yhteyksissä eduskunnalle on esitetty.

Arvoisa puhemies! Tämä on äärimmäisen hyvä ja kannatettava täydentävä talousarvio, joka tulee sisällön mukaisena hyväksyä.

16.24 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys täydentävästä budjetista ensi vuoden talousarviota koskien on erittäin hyvä ja perusteltu ja kuvaa hyvin sitä, mikä on Suomen talouden tilanne tällä hetkellä. Talous kasvaa, ja kuten olemme kuulleet noista eri taloustutkimuslaitosten ja pankkien ennusteista ensi vuodelle ja seuraavalle vuodelle ja voin sanoa ihan puhtaalla omallatunnolla, tilanne on aivan toinen kuin se oli esimerkiksi neljä vuotta sitten. Talous kasvaa, ja kuten Erkki Liikanen, Suomen Pankin pääjohtaja, on monessa yhteydessä todennut taloustutkimuslaitosten johtajien kera, parhaillaan kasvu on kaikilla talouden pääalueilla erittäin voimakasta ja investointeja tehdään. Se on tärkeää, että investoinnit ovat lähteneet liikkeelle.

Metsäteollisuus on tässä asiassa näyttänyt tietä investoinneille. Tämä Äänekosken monipuolisen sellutehtaan, biotehtaan rakentaminen oli eräänlainen henkinen voitto siinä, että tähänkin maahan vielä investoidaan. Kannattaa panna merkille se, minkä varassa Suomen kansantalous tällä hetkellä edelleen seisoo. Se on hyvin pitkälti metsien tuotteet. Metsätalous ja metsäteollisuus, sieltä se tämän maan kasvu tulee, ja tähän hetkeen sopii erinomaisesti se sanoma, että meidän on pidettävä huoli siitä, että Suomen metsiä pystytään myös tulevaisuudessa hyödyntämään.

Olen lievästi järkyttyneenä seurannut keskustelua tästä LULUCF-asetuksesta ja samoin RED II -direktiivistä, elikkä uusiutuvan energian kestävyyskriteereistä, joita parhaillaan EU:ssa viilataan loppuasentoon. Olen aivan järkyttyneenä seurannut niitä puheenvuoroja, mitä Suomestakin kuulee, että me emme saisi omia metsiämme hakata, ja samaan aikaan esimerkiksi Ruotsi hakkaa 80 prosenttia metsiensä kasvusta, ja se ei tässä talossa haittaa opposition kansanedustajia, varsinkaan vihreitä, yhtään ollenkaan. Mutta kun Suomessa ollaan noin 65 prosentin tasolla tällä hetkellä ja oltaisiin nostamassa hakkuumäärä noin 80 prosenttiin vuotuisesta kasvusta, se on sitten valtava ongelma. Ilmastopolitiikasta kun puhutaan, niin luulisi nyt hyvänen aika sentään olevan kuitenkin ihan se ja sama, kun naapurukset pääsisivät samalle tasolle ja hoitaisivat metsänsä hyvin. Sitenhän tehdään hyvää il-

mastopolitiikkaa, joka vaikuttaisi meidän talousarvioon ja toisi liikkumavaraa kansantalouteen, ja ennen kaikkea työllisyys paranisi.

Tämän lisätalousarvion numeroista käy ilmi, että työllisyys on parantunut. Työllisyysaste on tällä hetkellä 69,7 prosenttia. Päästäänkö 72 prosenttiin tämän vaalikauden aikana, mikä oli tavoite? Se on edelleen mahdollista saavuttaa, mutta se tarkoittaa sitä, että talouskurin on pidettävä. Meidän on pystyttävä antamaan itsestämme ulospäin kuva, että me olemme luotettava yhteistyökumppani kaikille kauppakumppaneille ja kaikille yrityksille ja myös niille ihmisille, jotka työtä tekevät, koska pitkäjänteisyydellä ja uskottavuudella ja luotettavuudella luomme sitä kasvua, joka kantaa sitten pitkälle. Jos talouden kasvun puolella lähdetään hakemaan pikavoittoja tai peräti tekemään lisävelkaa sillä perusteella, että tällä se maailma paranee silmänräpäyksessä, kun otetaan muutama miljardi velkaa ja ruvetaan tekemään joitakin hurjia juttuja... Se ei pidä paikkaansa.

Suomi on elvyttänyt, ottanut velkaa yli 100 miljardia euroa jo tähän päivään asti. Ensi vuoden talousarviossa on 3 miljardin euron velanotto edelleen. Sitä kuuluisaa jakovaraa ei kerta kaikkiaan ole. Tämän takia on aivan välttämätöntä, että jatketaan samalla linjalla, ja olen hieman ihmeissäni siitä, että oppositio on puheenvuoroissaan moittinut tätä kilpailukykysopimusta. Lähinnä vasemmistoliiton riveistä on näitä kriittisiä puheenvuoroja tullut, mutta hieman demareistakin siitä on kaikuja kuullut. Se oli kuitenkin työmarkkinajärjestöjen tekemä oma sopimus ja se oli aivan hyvä sellainen. Pitää muistaa — monelta arvostelijalta unohtui se sanoa — että näiden kilpailukykysopimukseen liittyvien leikkausten kompensoiminen verotuksen kautta on jo tehty. Verotusta on kevennetty sillä keinoin, että tutkimuslaitosten puolueettomien tutkimusten mukaan kompensaatio on hieman plussalla, muutaman euron plussalla. Ihan tarkkoja lukuja en muista, mutta noin 3—4 euroa se on plussalla kuitenkin. Elikkä on tehty leikkauksia, jotka on pakko kuitenkin ollut tehdä, että valtiontalous saadaan kuntoon. Se vanha kansanviisaus, että hyvä ja toimiva ja kunnossa oleva valtiontalous on meidän kaikkien paras ystävä, koskee myös vähäosaisimpia ja kaikkein eniten apua tarvitsevia ihmisiä, sairaita, vanhuksia. Heidänkin kannaltaan vahva julkinen talous on aina paras ystävä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä: Se, että kun nyt työllisyys on parantunut olennaisesti ja työpaikkoja syntyy ja ennen kaikkea pitkäaikaistyöttömyydessäkin on päästy alle 100 000:n, on aivan valtavan hieno saavutus, koska sen ihmisen kannalta työpaikan saaminen, olkoon se sitten vaikka hieman eri alalta kuin millä hän on tottunut työtä tekemään, on äärimmäisen arvokasta.

Se julkisen talouden osa, joka on äärimmäisen tärkeä tavalliselle ihmiselle, on kuntatalous, ja kuntatalous on parantunut viime vuosien aikana hurjaa vauhtia ja on tällä hetkellä reilusti plussalla, kun se viime vaalikaudella oli koko ajan miinuksella, rajusti miinuksella, kun kunnilta leikattiin ihan valtavia summia pois. Näin ollen me kannamme suurta huolta ja vastuuta siitä, että julkinen talous tervehtyy ja myös kuntatalous pysyy kunnossa, ja sitten näiden kasvun hedelmien jakaminen yhä suuremmalle alueelle tähän maahan ja meille kaikille on äärimmäisen tärkeää. Siksi biotalouden harjoittaminen ja työpaikkojen syntyminen metsäpuolelle on äärimmäisen tärkeää, ettemme tästä talosta rakenna esteitä metsien käytölle, puutuotteiden myynnille ja niille erittäin arvokkaille työpaikoille, jotka tuonne joka puolelle Suomea syntyvät metsätalouden myötä. Tämä on meidän yhteinen tehtävämme.

Riksdagen avslutade debatten.

Punkt i protokollet PR 121/2017 rd

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet.